

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 20 Din
polletno 120 Din
celoletno 240 Din
za inozemstvo
mesečno 35 Din
nedeljska izdaja
celote no v Jugoslaviji 50 Din, za inozemstvo 100 D

SLOVENEK

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
Istoletni peti-vrstni
maloglasni p=150
in 2 D, večji oglas
nad 45 mm višine
po Din 2-50, veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
g. Pri večjem g.
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedeljka in
dneve po prazniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6 III
Rokopisi se ne vračajo, nefrankirana
pisma se ne sprejemajo. Uredništvo
telefon št. 2050, upravnštva št. 2329

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Cerkveni
račun: Ljubljano št. 10.550 in 10.34P
za inzerate, Sarajeva št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Dr. L. Orel:

Poglavie o dohodnini

»Stari davki so dobri, novi pa za nič!«
To je med širokimi plastmi davkoplačevalcev
ukoreninjeno naziranje. In kakor vse izgleda,
je to naziranje soodločevalo pri obravnavanju
predloga zakona o neposrednih davkih in iz-
zvalo enodušno odklonilno stališče Srbijan-
cev proti uvedbi dohodnine, ki bi bila za
južne pokrajine naše države nov, torej »slab«
davek.

Ker se je vprašanje izločitve dohodnine
iz bodočega zakona o neposrednih davkih in
njena ukinitve v onih pokrajinah, kjer je že
obstoječa, skušala strankarsko izrabljati, smat-
ram za potrebno, podati k temu vprašanju
z davčno-političnega vidika nekoliko nepri-
stranskih misli.

Vodilno načelo, ki se po njem mora ravnati
vsaka moderna zakonodaja, je načelo
pravičnosti. To načelo zahteva, da so davki
splošni in da bodi celotno davčno breme pravi-
čno razdeljeno na posamezne državljane. S
tem, da bodi davek splošen, pa nikakor ni
rečeno, da ga mora plačevati prav vsak držav-
ljan. Ne. Plačujejo naj ga le oni, ki imajo
tolikšne dohodke, da ga morejo plačevati brez
ogrožanja eksistence. Izveti ne smejo biti
posamezni sloji ali pokrajine. To je znak
splošnosti. Načelo pravične razdelitve davka
pa zahteva, da je davek dohodkom primeren,
da odgovarja davčni moči davkoplačevalca,
kajti ne samo davkoplačevalec, marveč tudi
država ima interes na tem, da se davki po-
birajo le od dejanskih dohodkov, ne pa, da se
načenja osnovno premoženje kot vir dohod-
kov. Finančna uprava, ki greši zoper ta prin-
cip, podrožuje sama sebi življenjske žile, ker
ruši premoženje državljanov in onemogoča
gospodarski podvig.

Načelo davčne pravičnosti pa se da do-
sledno izvajati le pri dohodnini kot najmoder-
nejšem in najpravičnejšem davku. Predpo-
stavljam pa seveda tako dohodnino, ki vstre-
za nivoju gospodarskega in socialnega razvo-
ja države. V obliki, v kakršni smo je imeli
v Sloveniji v povojni dobi, se mora dohodni-
na prejalislej samo sebe ubiti, ker pomenja
naravnost izmaganje prebivalstva. Zato je
tudi izzvala upravičen odpor. Če bi bila davč-
na zakonodaja pravočasno poskrbela, da bi
se vsled inflacije eksistenčni minimum pri-
merno zvišal in davčna lestvica preustrojila
ter bi se končno še nekatere določbe v zakonu
prilagodile izpremenjenim gospodarskim
prilikom, ostala bi dohodnina oni pravični
davek, kakor ga je vzorni zakon o osebnih
davkih v besedilu novele iz l. 1914. predvi-
deval in nikdar ne bi izzvala proti sebi one-
ga viharja ogorčenja. Ker se pa to ni zgodilo,
smo imeli le nekak nestvor dohodnine, ker so
postale ravno določbe o davčnih olajšavah
brezpredmetne.

Načelo pravične razdelitve davkov zahte-
va nadalje davčno prostost za eksistenčni mi-
nimum, progresivno obdavčenje višjih dohod-
kov, večjo obremenitev fundiranih dohodkov
in končno vpoštevanje individualnih momen-
tov, ki zmanjšujejo davčno moč davkoplačev-
valca. Progresivno je sicer od gotove mere mo-
goče uvesti tudi pri donosnih davkih, ostali
atributi, ki bi jih naj imel moderni davek, se
pa morejo uveljaviti le pri osebnih davkih,
kajti najodličnejša predstaviteljica je ravno
dohodnina. Dolgotrajna bolezen, veliko šte-
vilo nepreskrbljenih otrok, dolgovi in razna
druga bremena se lahko uvažujejo le pri ob-
dačbi osebe kot davčnega subjekta, nikakor
pa ne pri davkih, ki se odmerjajo po objektu
ne glede na osebo lastnika.

Večina slovenskih davkoplačevalcev se
je gotovo radostno oddahnila pri vesti iz Bel-
grada, da bo dohodnina odpravljena. Vese-
lje bi tudi bilo povsem na mestu, če bi višina
drugih davkov ostala nespremenjena. Toda
kaj takega pričakovati bi bilo prenaivno. In
res, prvi vesti je sledila koj izjava zastopnika
finančnega ministrstva, da se mora ves osnu-
tek zakona znova predelati, da se s primernim
zvišanjem ostalih davkov nadoknadi izpadek
na dohodnini. Ne glede na to okolnost pa ni
majhno število tistih, ki si upravičeno od ve-
selja menesejo roke. So to v prvi vrsti osebe,
ki si z razni mi spekulacijami in gospodarski-
mi transakcijami z lahkoto služijo težke no-
ve, od katerih jim sedaj ne bo treba plače-
vati davka, ker jih moč novega zakona ne bo
dosegla. Dalje številni kapitalisti, ki razpo-
lagajo z mobilnim premoženjem, čegar donos

Briandova diplomatska ofenziva

v Pariz, 5. jan. (Tel. »Slov.«) Kljub temu,
da so pogajanja med Francijo in Ameriko o
sklenitvi pakta večnega prijateljskega šele v
teku, se vendar kaže tendenca zunanjega mi-
nstra Brianda, ki naj bi bila nekak program
l. 1928. Sklenitev teh paktov, kolikor jih ima
Briand v načrtu, bo izvršena najbrže šele po
volitvah. Ker je imela francoska vlada v pre-
teklem letu ogromno dela s sanacijo finanč-
nega položaja, bo l. 1928. mnogo prostejše za
politiko in diplomacijo. Najprvo so na pro-
gramu pogajanj med Parizom in Rimom,
ki se začno, ko bo v drugi polovici jan-
uarja dospel v Rim novi poslanik de Beau-
marchais. V tem oziru je Briand velik opti-
mist. Nato se bodo dokončala pogajanja z
Ameriko o paktu proti vojni in najbrže o novi
ureditvi vojnih dolgov. Prihod sovjetskega
poslanika Dvogaletskega se spravlja v zvezo
z obnovo pogajanj z Rusijo. V vidiku so dalje
pogajanja s Španijo o tangerskem vprašanju
in cela vrsta gospodarskih pogodb. Trgovinski
minister Bokanowski se ločasnno pogaja z
Nemčijo o carini za saarsko kotlino, s Švico
in Belgijo. Predhodna trgovinska pogodba z
Ameriko naj se nadomesti z redno trgovinsko
pogodbo. Nata pa odpravi provizorij z Nemčijo,
ki poleče z mesecem avgustom.

Briand dela Italiji večne skrbi

v Rim, 5. jan. (Tel. »Slov.«) Fašistovski
tisk naglašja, da so ameriško-francoska
pogajanja spretna politična igra, ki skriva v
sebi težke nepredvidljive posledice. Kajti če
se pakt v resnici izvede, bo imela Amerika
pravico vmešavati se v evropske razmere.
Francija je s svojo dosedanjo politiko skušala
razdeliti evropske države v dve skupini. Ame-
rika pa upa, da bo v najkrajšem času eno
izmed teh dveh skupin izigrala proti Angliji.
Med Ameriko in Francijo je nekaj skupnih
točk. Pred letom je Francija zavzela ostro
stališče proti Italiji in Angliji, ki sta si hoteli
v Abesiniji zavarovati svoje prednosti. Pre-
teklo jeseni pa je nastopila tudi Amerika in
skušala v Abesiniji doseči koncesije, ki pri-
padajo že leta sem le Angliji. Vsi ti interesi
imajo za bodoči razvoj mednarodnih odnošajev
teh skupin največjo važnost. Raditega zanima
dogovor o večnem prijateljstvu med Francijo
in Ameriko tudi evropske narode, v prvi vrsti
pa Italijo.

Glede razsodišča že sporazum

v Pariz, 5. jan. (Tel. »Slov.«) Quai d'Or-
say je danes po francoskem poslaniku v Wa-
shingtonu predložil novo noto, v kateri izjav-
lja, da je pripravljen sprejeti ameriški pred-
log glede razsodiščne pogodbe. Nova pogodba
zdrzuje dve 1904 in 1908 med Francijo in
Zedinjenim državam sklenjeni pogodbi in
pomeni napram prejšnjim napredku, ker se
Amerika odreka vsem svoječasnim rezervam
ter obdrži samo pridržek glede Monroe dok-
trine in glede odnošajev z Japonsko. S tem so

Samo odpovedni rok pogodbe z Italijo se podaljša

v Belgrad, 5. jan. (Tel. »Slov.«) Posled-
nji obiski generala Bodrera v našem zuna-
njem ministrstvu naj bi bili v zvezi s ponud-
bo albanske vlade, da tudi z našo državo
sklene sličan sporazum, kakor ga je sklenila
z Italijo z znanim tiranskim paktom. — V
naših merodajnih krogih se te vesti označu-

se kaj lahko izmuzne obdačbi po donosu. In
milijone, ki se bodo lepo izognili državni bla-
gajni, bodo morali prispevati — da bo krit
proračun — industrijalec, obrtnik, hišni po-
sestnik in kmet. Ti nimajo nikakega povoda
za veselje.

So pa na drugi strani tudi tehtni raz-
logi, ki opravičujejo odpravo dohodnine. Ti
razlogi so predvsem davčno-tehničnega zna-
čaja. Dohodnina, če se hoče z njo doseči za-
željeni uspeh, zahteva točen, izvežban in za-
nesljiv davčni aparat. O takem aparatu pa v
velikem delu države zaenkrat ni govora. In
pomanjkanje dobrega aparata bi imelo za po-
sledico, da bi se zakon v nekaterih pokraj-
nah točno izvajal, v drugih pa ne. In tako bi
pač imeli izensčno zakonodajo, razlika v
davčnih bremenih bi pa obstojala še nadalje
Izenačenje davčnih bremen pa je poglavitna
zahteva prečanskih dežel. Dalje zahteva do-

ostale samo še težkoče glede sklenitve proti-
vojnega pakta. »Newyork Herald« poroča, da
je Briand včeraj naročil washingtonskemu po-
slaniku, da zahteva od ameriške vlade, da se
ločijo pogajanja o razsodiščni pogodbi in o
protivojnem paktu. Francoski tisk je nevoljen
radi ameriškega načrta o protivojnem paktu,
ker bi utegnil razbiti Društvo narodov, dočim
je bila francoska želja baš ta, da Ameriko
približa Društvu narodov. Tudi angleški tisk
izjavlja, kakor se poroča iz Londona, da se
Kelloggovi predlogi protivojnih določbam Dru-
štva narodov, dasi se mora pohvaliti priprav-
ljenost Amerike za sodelovanje pri miru.

Amerika uradno obvestila London

v London, 5. jan. (Tel. »Slov.«) Ameri-
ška vlada je danes oficijelno obvestila angle-
ško vlado o vsebini Franciji poslanega note
glede proglasitve nezakonsitosti vojne kot
sredstva politike. V dobro obveščenih lon-
donskih krogih se čuje, da je namen ameri-
ške vlade razširiti obseg že obstoječih razsodi-
ščnih pogodb s Francijo in Anglijo, katerih
obnova se bo v kratkem izvršila.

V Ženevi premišlujejo...

v Ženeva, 5. jan. (Tel. »Slov.«) V krogih
Društva narodov se ne strinjajo z mnenjem
pariškega tiska o francosko-ameriškem mi-
rovnem paktu, da je konkurenca Društvu na-
rodov, dasi ne uvidevajo, čemu naj služi skle-
nitev tega pakta. Izjavlja se, da bi bilo bolje,
da se Društvo narodov razširi s pristopom
Zedinjenih držav in da se tako bolje služi
miru, saj obstoje proti sklepu nameravanega
pakta iste težkoče, kakor glede vstopa Ame-
rike v Društvo narodov.

Z Marinkovičem so Atene zadovoljne

v Atene, 5. jan. (Tel. »Slov.«) Izjave jugo-
slovenskega zunanjega ministra v proračun-
skem odboru se v tukajšnjih političnih kro-
gih beležijo z zadovoljstvom kot napoved za
novo ero v grško-jugoslovenskih odnošajih.
Izraža se upanje, da se bodo razgovori za raz-
čiščenje odprtih vprašanj med obema drža-
vama takoj lahko začeli.

Kako dela Italija v Albaniji?

v Pariz, 5. jan. (Tel. »Slov.«) »Echo de
Paris« poroča po vesteh nekega angleškega
novinarja sledeče o preopitvi Albanije po
podpisu druge pogodbe: Albanska banka je
dobila posojilo 50 milijonov zlatih frankov.
Po načrtih italijan. generalštabnega častnika
Maglietta se gradijo v Albaniji strateške ce-
ste. V Albanijo je bilo komandiranih 15 itali-
janskih častnikov za izvršitev topografičnih
kart. Albanska vojska je dobila 20.000 pušk,
40 gorskih topov in 120 strojnih pušk ter 56
italijanskih instrukijskih častnikov.

jejo kot osebna reklama generala Bodrera, ki
pušča te vesti v svet s pomočjo nekaterih
večjih časniških agencij. Ta reklama ge-
nerala Bodrera je za sedaj neutemeljena. Al-
banskega problema ni mogoče rešiti na tako
enostaven način. Sklenitev takšnega pakta je
albanska vlada ponudila že pred podpisom

hodnina tudi precejšnjo stopnjo davčne mo-
rale. O tem poglavju pa raje molčim...

Vsekakor pa se z davčnim zakonom, ki
ne bo vseboval poglavja o dohodnini, pred
svetom ne bomo smeli bahati.

Včerajšnja poročila iz Belgrada so po-
vedala, da je vlada našla način, kako uvelja-
viti vsaj princip davčne progresije. To naj bi
se zgodilo tako, da se donos posameznih
virov — zemljišč, hiš, podjetij — obdavi z
gotovim enotnim kot osnovnim davkom. Ako
donos preseže gotovo višino, bi se k osnov-
nem davku pripisala še doklada, ki bi se
stopnjevala v razmerju z višino donosa, ozi-
roma z višino osnovnega davka. Ta načrt je
vsekakor pozdraviti, ker iz njega veje vsaj
nekoliko socialnega duha in ker bodo na ta
način davčno šibkejši sloji vsaj kolikortoliko
zaščiteni. S tem bo do gotove mere ustrezno
načelu davčne pravičnosti.

Stresemann,

nemški zunanji minister, ki je obolel

tiranskega pakta, naša vlada pa je ponudbo
takrat odklonila. — Danes po sklenitvi pri-
jateljskega pakta s Francijo pa se mora vsa-
ka taka akcija storiti le v sporazumu s Fran-
cijo. — Albansko vprašanje se ne tiče samo
Albanije in nas, marveč je evropskega zna-
čaja. To so najboljšje pokazali poslednji do-
godki.

Merodajni krogi nas nasproti tej reklam-
i zagotavljajo, da so bili obiski generala Bo-
drera v zvezi s prijateljskim paktom, ki ga je
dr. Ninčić sklenil l. 1924 z Italijo. Ta prij-
ateljska pogodba se je sklenila za dobo petih
let. Pogodbo je treba odpovedati z ene ali z
druge strani eno leto pred potekom veljav-
nosti, sicer se njena veljavnost podaljša za
nadaljnje leto. Ta rok za odpoved poteče 28
januarja letošnjega leta.

Vprašanje, ali se bo pogodba odpovedala
ali ne, se še ni končno veljavno rešilo. Vse-
kakor se je razmerje med nami in Italijo v
zadnjih mesecih, ne po naši krivdi, toliko
spremenilo, da je potrebna temeljita revizija.
Pri tem se mora priti v vseh vprašanjih do
popolne jasnosti. Probleme se mora reševati
v celoti, ne pa v posameznostih. Zato nekateri
predlagajo, da naj se predhodno podaljša od-
povedni rok za pol leta. Po mnenju teh naših
prijateljev bi ta rok zadostoval, da se med
nami in Italijo vse sporne zadeve uredi.

Pogajanja v tem oziru so deslej potekala
ugodno, dokler ni nastopila afeta tajnega
oboroževanja Madjarske po Italiji. V naših
krogih je zadeva vzbudila veliko pozornost.
Zadnje dni so se med Belgradom, Bukarešto
in Prago vršili živahni diplomatski razgovori
o korakih, ki jih naj Mala antanta v tem po-
gledu stori. Rezultati še niso znani, vendar je
jasno, da bo Mala antanta vedela in umela
storiti vse, kar je potrebno, da se to podre-
meljsko rovanje proti Jugoslaviji, Rumuniji
in Češkoslovaški energično zatre. Ta akcija
se bo izvršila v Budimpešti ali v Rimu in pri
Društvu narodov.

Verski dogodki v Avstriji

v Dunaj, 5. jan. (Tel. »Slov.«) Leto 1928
je za dunajsko nadškofijo izredno jubilejno
leto, v katerem bo 40 duhovnikov praznovalo
jubileje. Predvsem bo knez nadškof kardinal
dr. Friderik Piffl praznoval dne 8. t. m. (na
lastno željo le tiho) 40 letnico mašniškega po-
svečenja. Dalje je 5 zlatomašnikov s 50 letno
službo, 13 (poleg kardinala Pifflla) s 40 letno
službo in 21 s 25 letno službo. Jubilar 90 letni
župnik Sebastijan Zeiler pa praznuje 65 let-
nico mašništva. — Pri proračunski razpravi
o prosvetnem poglavju je danes izjavil pro-
svetni minister Schmitz, da bo skupno 4661
katoliških duhovnikov dobilo od avstrijske dr-
žave vezni dodatek k plači. Med naštetimi je
387 vpokojencev. Nepremično cerkveno pre-
moženje v Avstriji znaša okoli 230.000 ha
zemlje, večinoma gozda.

Katoliški Ukrajinci ostanejo lojalni

v Moskva, 5. jan. (Tel. »Slov.«) Skupina
rimskokatoliških duhovnikov iz Ukrajine ob-
javlja lojalno izjavo za sovjetsko unijo, v ka-
teri slično kakor svojčas pravoslavni sveče-
niki zagotavljajo, da nimajo nobenih ilegalnih
zvez s protirevolucionarnimi elementi v Ru-
siji ali na Poljskem.

Albanska pogodba v Ženevi.

v Ženeva, 5. jan. (Tel. »Slov.«) Italijanska
vlada je tajništvu Društva narodov predložila
v objavo in registriranje zvezno pogodbo z
Albanijo z dne 29. novembra 1927.

Ko klišo bude vse in raslo
rodil se bo iz roda rod:
ko bo lepote se napaslo
oko mi — pojdem rad od tod.
(Josip Stritar: Hrepenenje po pomladi.)

VRT IN POLJE

Prof. inž. C. Jeglič:

Predlog: vrtnarska šola v Rogaško Slatino

Baš Slovenci bi morali postati najagilnejši vrtnarji Jugoslavije. In naši vzhodni bratje so to tudi pričakovali od nas; v zadnjih letih so se ponovno obračali z naročili v Slovenjo glede raznih vrtnarskih in drevesničarskih proizvodov, ki pa jih na žalost še sami naročujemo iz tujine.

Tesno in težko nam je v slovenski domovini, malo zemlje imamo in mnogo ljudi, ki

sti slovenskega ljudstva, da bo v večji meri razumevalo težnje vrtnarskega pokreta in uživalo njegove gospodarske in kulturne koristi. Vrtnarska šola v Sloveniji je najrealnejša nujnost! Že zato, ker danes v celi Jugoslaviji še nimamo pravega vzgojevališča za svoj vrtnarski naraščaj; imamo samo eno (državno) vrtnarsko šolo (v Novem Sadu), ki pa dokaj slabotno živetari.

Sosedni Avstrijci, ki jih je komaj sedem milijonov, imajo par živahno delavnih vrtnarskih šol, Čehi že od nekaj slove po svojem številnem in strokovno dobro izšolanem kadru poklicnih vrtnarjev, Nemčija ima celo

Poljedelstvo, apno in tuberkuloza

(Prispevek k socialni medicini.)

Od začetkov agrikulturne kemije pod Liebigom pa do danes opažamo silen razvoj v pojmovanju rastlinske fiziologije, posebno kar se tiče prehrane rastlin. Danes vemo, koliko in kakih hranilnih snovi vzamejo razne rastline iz zemlje. Cela nepregledna vrsta umetnih gnojil nam pomaga nadoknaditi te snovi, ki so jih vzele naše kulturne rastline iz zemlje in jih predelale v svojem enostavnem organizmu na najcenejši način v našo hrano.

Najstarejše od teh dodatnih hranil ali gnojil je apno. Če zasledujemo zgodovino tega gnojila od Franklina do novejših strokovnjakov, predvsem prof. Stoklase (Praga), pa vidimo, da nismo prišli daleč. Zastonj je pisal Franklin na deteljišča: To je naredila sadra (žveplenok'slo apno), zastonj kliče Stoklasa že desetletja: apna, več apna!

Kje je vzrok temu? Star izrek glede apna se glasi:

Apno obogati očete, sinove pa osiromaši

V vsaki poljedelski knjigi ga najdete! Zato se večina poljedelcev in tudi strokovnjakov starega kova nikakor ne more ločiti od njega.

Poglejmo pobliže ta pregovor! Nastal je pod vtisom prvih početkov apnenja v poljedelstvu. Znano je, da vsebuje zemlja poleg topljivih hranil tudi mnogo prav težko topljivih, ki se naberejo v starih kulturnih zemljah v precejšnji meri. Če potrosimo po takih njivah apna, raztopi apno te stoletne zaklade in nekaj let nam da ta zemlja izredno bogate pridelke. Ko se pa izčrpajo te zaloge, postanejo pridelki spet pičli in se nam zdijo, navajenim bogatih let n, še pičlejši. Izčrpa se pa hraniva, ker nismo zadosti gnojili. To je glavni vzrok dozdevnega neuspeha ali celo nevarnosti apnenja. V prejšnjih letih je bila namreč živina celih sedem mesecev na paši, ko so bili še povsod srenjski pašniki tkz. gmajne. Zimske mesece je pa večinoma prestradala, tako, da se je napravilo malo gnoja, ki nikakor ni zadostoval za gnojenje vseh poljskih pridelkov. V teh razmerah je torej nastal ta pregovor in je bil takrat tudi resničen.

Zadnja desetletja

so se pa razmere popolnoma spremenile in sicer v glavnem iz dveh vzrokov. Prvič ostaja živina vsled parcelizacije srenjskih pašnikov večinoma v hlevih in nam da mnogo gnoja. Z umnim konserviranjem istega v modernih gnojiliščih z gnojnimi jamami se je njegova gnojilna moč podvojila. Kar nam pa še manjka, lahko nadomestimo z umnim dodatkom umetnih gnojil. To bi bil drugi in glavni vzrok. Tako se nam sedaj ni bati izčrpanja zemlje ko lahko dodamo zemlji, kar rabi. Tako je izgubil ta v knjigah tako skrbno čuvani pregovor vso svojo strahoto. Danes ga lahko obrnemo v naš prid: Pameten sin izrabi srage svojih dedov, da poveča svoj pridelek. Velika večina naših polj v Evropi

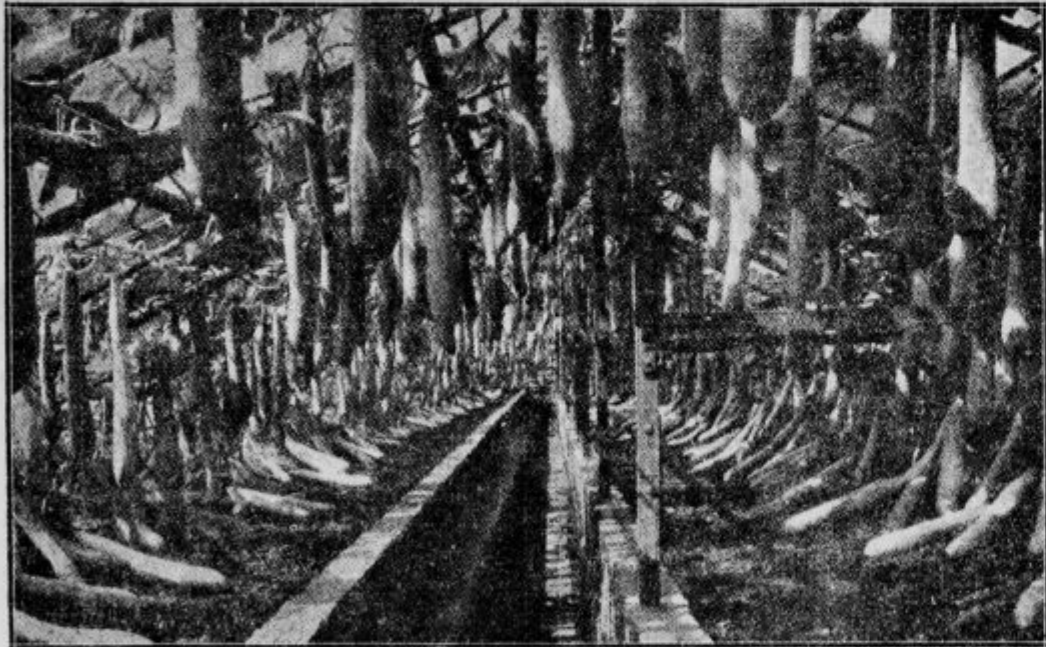
boleha na pomanjkanju apna

Z intenzivno obdelavo njiv odzvamemo tudi na surovem apnu sicer bogati zemlji sčasoma več apna, kot se ga more naravnim putem razkrojiti iz apnenega kamenja v zemlji. Tako smo opazili, da so postale pri gotovih apna zelo željnih rastlinah (n. pr. hmelj z okrog 50 odstotka apna v pepelu) celo v naravnost apnenih zemljah njive revne na raztopljenem apnu, vsled česar je nastopila bolehavost rastlin s pičlimi pridelki. (Znani češki strokovnjak inž. dr. Blatny je n. pr. dognal s poskusi in analizami, da trpijo vse po peronospori zelo prizadete vrste hmelja na pomanjkanju apna. V pretežni meri ima zahvaliti

Za to e odpornost svoje vrste rednemu apnenju hmeljšč.) Vsakdo bo seveda uvidel, da so razmere pri težkih, na apnu revnih tleh še veliko slabše.

Radi tega so naša polja tako hvaležna za apno vsebujoča umetna gnojila kot n. pr. Tomasova moka, superfosfat, apneni dušik itd. V prvi vrsti deluje tu namreč apno; fosforna kislina in dušik pr. deta šele pozneje do veljave. Rumenkaste, bolehave kulture postanejo bujne in zdrave, ter nudijo obilo tečne hrane za živino in ljudi. Niste videli, kako se je popravila živina po krmju iz dobrognojenih travnikov? Nehala je lizati les, zidovje in žvečiti nesnažno steljo, ker je dobila dovolj apna v hrani. Očividni uspehi povečanja pridelkov z uporabo velikih količin dušika so le dozdevni. Množino pridelanega žita si res povečal, pri tem je trpela pa kakovost pridelka, ki je puhel, manjvreden. Rastline so bohotno rastle. Apna je bilo na razpolago le za polovico rastlin, zato so rastline dobile le del tega hraniva, ostalo se nadomestilo z n.čvrednimi snovmi. Zgodilo se je ravnotako kot, da bi prilila gospodinja, ki je skuhalo kosilo za pet ljudi, pet litrov vode, da nasiti deset ljudi. Radi tega se vedno bolj širi uporaba apnenega dušika, ki je idealno dušičnato gnojilo.

Kar smo videli pri rastlinah in živalih, moramo sprejeti kot nauk in kažipot tudi za človeka. Odkod toliko tuberkuloze in ž njo združene malokrvnosti, nervoznosti in drugih nadlog, se vprašuje socialna medicina? Beda, nepoučenost, nezdrava stanovanja, delo mladoletnih itd. itd. nam skuša odgovorjati zna-

Da se prostor dobro izrabi, goje poleti v ste klenjaku semenske kumare.

premalo zaslužijo s svojim delom. A zde se mi krivi preroki tisti glasniki našega gospodarskega napredka, ki priporočajo in poudarjajo kot najvažnejši vir blagostanja le industrializacijo naše dežele pa pri tem pozablajo, da je zemljica slovenska vendarle še prostorna in blagoslovljena dovolj, da bi mogli od nje dobro živeti še mnogi, ki so sedaj siromaki, brez orijentacije in od lakote prodani dnararji.

Na zemlji živimo, kjer nam terenski, klimatski in tržni pogoji dopuščajo poln in živahen razvoj vrtnarstva, a gospodarski, kulturni in posebej narodnovzgojni momenti naravnost zahtevajo, da pride čimprej do tega razvoja.

Razstava v Kopenhagenu: zanimiv japonski paviljon; rdeče strehe iz samih paradiznikov, ograje iz belo-zelenege pora.

Narodova duša

Je najsrečnejša in najponosnejša v objemu s svojo rodno zemljo ter je najiskrenejša in najlepša, kadar prepeva iz nje veselje do cvetlic. Ne smemo namreč pozabiti, da nam vrtnarstvo ne nudi zgolj tega, kar prija želodcu, marveč se iz vrtnega življenja prelivajo zlahkne moči, ki naj bi bile tebi in duši vsega naroda ponos kulturnosti. Naši socialni delavci véasih položijo, da ni nič bolj značilno za našo revščino kakor to, da je v današnjih ljudeh tako malo duše. A malokateri se spomnijo, da nima srca, komur ni drago v samoti poslušati pesem cvetlic in se pogovarjati z njih lepoto, ki je tiha in silna kot dobra beseda matere otroku. Niso torej le materijelni, ampak tudi odlično kulturni in tehtno vzgojni momenti, ki nas nujno silijo, da še o pravem času in z vsemi sredstvi poskrbimo za napredek našega vrtnarstva.

Moramo dobiti svoj, strokovno dobro izšolan in zmožen naraščaj s širšim obzorjem, z bolj zavedno ljubeznijo do svojega poklica in s pogumnejšo iniciativnostjo. A po drugi strani je treba s poukom in propagando vzgojno vplivati na široke pla-

re: ijo visokih, srednjih in nižjih vrtnarskih šol, posebne vrtnarske šole za ženske itd., pa vsi gospodarsko napredni in kulturni narodi so zlasti v poslednjih desetletjih posvetili vso skrb tudi vrtnarskemu šolstvu. Ne tarnajmo, da smo Slovenci premajhen in preveč siromašen narod! Če še danes nimamo v Sloveniji vrtnarske šole, ni toliko kriva naša majhnost in siromašnost, ampak je krivo poglavtne to, da sami s čudnim nerazumevanjem podcenjujemo pomen vrtnarstva za našo deželo.

Moram poudariti:

zanimanje za vrtnarsko šolo

je pravzaprav neprimarno živahnejše, nego bi bilo soditi po tem, kolikor se je o njej doslej pisalo v javnosti.

Prvotno sem predlagal, naj bi se novo ustanovljena vrtnarska šola, če bi ne šlo drugače, za prvi čas naslonila na katero izmed že obstoječih kmetijskih šol. Vendar bi ta rešitev zadela na težavne neprilike, ker grmški in mariborski kmetijski šoli zelo primanjkuje prostorov in je le kmetijska šola v Št. Jurju v tem oziru nekoliko na boljšem.

Je res, da bi bilo v mnogih ozirih dobro, ako bi se vrtnarska šola mogla plasirati v Ljubljani, Celju ali Mariboru, kakor to priporoča tudi g. inž. Pahor (glej >Slovenec z dne 28. decembra). Vsi ti predlogi pa zahtevajo znatnih investicij.

Kolikor imam informacij, bi se mogel najlažje, najhitreje in najuspešneje realizirati predlog od strani zdraviliškega ravnateljstva v Rogaški Slatini, naj se namreč vrtnarska šola osnuje

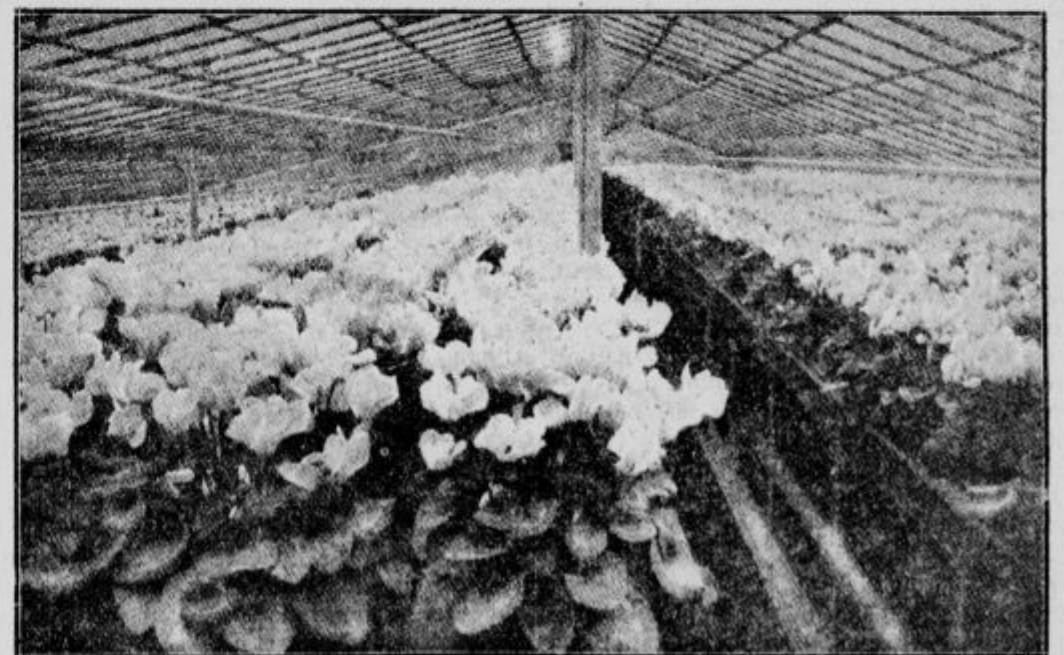
v Rogaški Slatini

Tamošnja zdraviliška vrtnarija z dokaj obsežnim zemljiščem, vrtovi in nasadi bi lahko nudila vrtnarski šoli najpotrebnejše objekte brez vseh večjih investicij. Razen toplih gred in dveh starejših rastlinjakov je tam na razpolago tudi prostoren (35×9 m), nov cvetličnjak s parno kurjavo. Važno in dobro je zlasti tudi to, da bi se v eni izmed tamošnjih zgradb, ki so radi svojega sezonskega značaja od oktobra do sredi junija prazne, lahko brez težko nastanila šola.

Mislim, da je na temelju tega predloga mogoče že takoj prav konkretno razpravljati o ustanovitvi vrtnarske šole.

Radi se nadejamo, da bosta oba naša oblastna odbora, ki od blizu poznata interes slovenske domovine, z vsem razumevanjem in po najboljših močeh pripomogla, da se ustanovitev vrtnarske šole čimprej uresniči, in da bosta z vso naklonjenostjo poskrbela za njeno uspešno delovanje.

Zahtevajte
le moderne pletenine
JKKOLJ
s DVEMA
BAJČERMA
her so najboljše

Poučjeje Stoldt v Wandsbeku goji samo za seme vsako leto okrog 20.000 ciklam.

Najhujše bolezni med našim narodom

Mir po viharju — Razprava o proračunu ministrstva za narodno zdravje — Tuberkuloza največji sovražnik našega zdravja — Podatki o boleznih in zdravstvenih napravah

r Belgrad, 5. jan. (Tel. »Slov.«) Na današnji seji je lin. odbor v najlepši slogi in miru dokončal razpravo o proračunu ministrstva za narodno zdravje in proračun sprejel.

Minister za narodno zdravje je podal obširen ekspezo, v katerem je najprvo govoril o sestavi proračuna in naglasil, da je proračun razdeljen na dva dela: na kurativno-zdravstveni in higijensko-preventivni oddelek. Glavni del proračuna se porabi za bolnišnice. V naši državi je 195 bolnic z 22.665 posteljami. Računa se, da bi moralo priti po pet postelj na tisoč prebivalcev. Pri nas pa pride povprečno ena postelja na 538 prebivalcev, ponekod, n. pr. v južni Srbiji 1 postelja na 1577 prebivalcev.

Nato govori o tem, da se bo moral odslej uvesti za bolnišnice nov sistem, to je, da bodo imele, kakor v Sloveniji, posebne dohodke. Z ozirom na to je tudi predložil tozadeven amandament. Kar se tiče stroškov, stane vzdrževanje enega bolnika povprečno 23 Din ozir. z zdravnikom 28 Din dnevno. 50% proračuna v higijenskem oddelku je odrejenih za asanacijo vasi. Tu gre predvsem za to, da se nabavijo in sezidajo dobri vodnjaki z ozirom na velike potrebe pitne vode ponekod. Ministrstvo je sezidalo 250 vodnjakov, 15 arzijskih studencev in 181 cistern. Zahteval je, da se v to svrko dovoli večji kredit iz posojila.

Kar se tiče bolezni, je najbolj razširjena tuberkuloza, potem pridejo malarija, sifilis, šarlah, rak in golša. Ministrstvo je na tem polju zelo veliko storilo. Na tuberkulozi umre pri nas letno približno 50.000 ljudi. Bolnih je pa 350.000. Ze dosedaj smo odprli prilično število sanatorijev, to pa še ni dovolj. Druga zna-

na težka bolezen je malarija, ki je razširjena v južni Srbiji, Dalmaciji in po nekaterih krajih Crne gore. Računa se, da imamo približno 1 milijon kronično malarično obolelih. — Tudi sifilis je zelo razširjena, posebno v Bosni, vzhodnem delu Srbije. Tako n. pr. je v tuzlanski oblasti nad 60% vsega prebivalstva bolnega na luesu. V svrhu zdravljenja je organiziranih 55 ambulatorijev. — Zelo je tudi razširjen rak, katerega uspešno zdravljenje dosedaj ni bilo mogoče, ker je najbolj uspešno zdravilo radium. Tega pa dosedaj v naši državi nismo imeli. Po posredovanju češkoslovaškega konzula Šebe pa bomo dobili v kratkem 1 gram radiuma iz Češkoslovaške. — Na golši je največ bolnih v mariborski oblasti, v celi državi skupno 100.000, od katerih so večina kretni. — Šarlah je posebno razširjen v južnih krajih, kjer se otroci ne cepijo. Dokazano je n. pr. v Skoplju, da je od 7500 v Skoplju cepljenih obolel v isti dobi samo 1, od istega števila necepljenih pa jih je v isti dobi obolelo 118, umrlo pa 33.

Nadalje minister opisuje delovanje svojega ministrstva na tem področju in se pohvalno izraža o napredku.

Po njegovem govoru so poslanci dr. Zerjav (SDS), Demetrovič (SDS), Pavle Radič (HSS), Voja Lazič (zemljoradnik) stavili razne predloge in se laskavo izražali o delovanju tega ministra.

Finančni odbor je proračun zdravstvenega ministrstva sprejel, nakar se je seja zaključila. Prihodnja seja bo po pravoslavnem božiču v torek. Na dnevni red pride proračun vojnega ministrstva.

Posredovanje za orožniške upokojence

r Belgrad, 5. jan. (Tel. »Slov.«) Minister za socialno politiko dr. Andrej Gosar je bil danes pri predsedniku vlade Vukičeviću radi orožniških upokojencev, katerim se radi izbrpanega kredita za pokojnino niso 1. januarja izplačale pokojnine. Predsednik vlade je izjavil, da je v tej zadevi že razpravljaj s finančnim ministrom. Zadeva se bo uredila po vrtnitvi finančnega ministra, ki je snoči v nujni zadevi odpotoval v Sarajevo.

Pobožni „Slov. narod“

Časopisje jutrovskega koncerna kaj rado svetohlinsko zavija oči, da ni proti veri, da vere ne napada, da je vseskozi katoliško. Posebno ob volitvah se »Jutro« in »Narod« z vsemi svojimi priveski vred oblečeta v verski kostum in sam šef SDS, gospod Gregor Zerjav, slovesno prisega, da sta on in njegova stranka še bolj katoliška nego SLS in njeno časopisje. Ker pa esdeesarstvu protiverska srboritost le ne da dolgo mirovati in ker njegova tisk računa vedno tako na neumnost kakor na pozabljivost svojih čitateljev, se v gotovih časih samo razgalja do svoje svobodomiselnosti kože. Tako ni »Narod« mogel mirno prenesti noveletnega članka g. ljubljanskega knezoškofa v »Slovenec«, dasi ne poznamo na svetu, izvzemši boljševiško časopisje, tako rovtarskega lista, ki bi se obregoval v take stvari kakor so noveletna razmišljanja in opominj škofov na vernike. »Narodov« član- kar povzdiguje pri tem znanost na tako bedast način, kakor je to svojsko samo napol- izobražencu, ki misli, da mora on danes vsemu svetu dokazovati, kakšnega ogromnega pomena je za človeka znanost! Pri tem demonstira svoje lastno znanje na ta način, da pokaže uprav svoje veliko neznanje, n. pr. enega prvih veroslovcev našega časa, P. Schmidta, ki zastopa, pa ne samo on, ampak večina današnjih veroslovcev, tezo prvotnega visokega monoteizma. »Narodova« učena provincijalna veličina pa seveda čepi v veroslovju še vedno pri Darvinu, Tylorju, Spencerju etc., ker je pač pristen »naprednjak«. Ni mu tudi ne prav, temu oboževalcu zaplenjenega prosvetljenstva, da škof občuduje neporušljivo stavbo katoliške cerkve, niti, da zahteva v šoli pouk, ki ne nasprotuje verskim letinam in vrednotam, kajti naš trški lumen občuduje samo Voltaira, ker ne ve, da danes znanost vero popolnoma drugače gleda in vrednoti nego so jo francoski enciklopedisti in materialisti. V druge abotne trditve »Narodovega« članarja, ki je previdno zamolčal svoje ime, se kot resen list ne spuščamo in beležimo samo, da se spodtika v škofove knjige, ki služijo pametnemu spolnemu pouku, ker s tem se je ta »učenjake« pač sam najboljši karakteriziral kot pravi in pristni — aberdit.

O »Narod« pa je dobro, da zopet lahko notiramo, kako peklensko ga peče katoliška vera in Cerkev pa vera sploh, in pa seveda tudi katoliški nazori o tem, kaj je spodobno in kaj ni, da ga bomo na to zopet spomnili, kadar se bo odel v — katoliški ornat.

v Moskva, 5. jan. (Tel. »Slov.«) Voditelji opozicije Trocki in tovariši so zaposleni v neki moskovski tovarni za usnje kot navadni delavci.

Nezadovoljstvo med Radičevimi poslanci

Iz Zagreba prihajajo vesti o naraščajočem nezadovoljstvu med poslanci Radčeve stranke. Zagrebško in belgrajsko časopisje se obširno peča z nastopom teh nezadovoljnih poslancev, katerih je okrog 15. Načeljuje jim dr. Kežman. Svoje nezadovoljstvo so v klubu že večkrat pokazali, pa jih je Radič zavračal z grožnjami, da jih bo izključil iz kluba. Te dni se bodo sestali v Zagrebu in se bodo degovorili o načinu bodočega delovanja. Razpravljali bodo o tem, ali naj pošljejo klubu spomenico ali pa naj bi se o vsej zadevi v klubu ustmeno razpravljalo.

Nezadovoljni poslanci izjavljajo, da so proti kombinaciji seljačke dem. koalicije in proti politiki HSS, ki se vodi na škodo stranke in proti interesom hrvatskega naroda že par let.

Dr. Kežman je dal dopisnikom zagrebških »Novosti« in belgrajskih »Politike« izjavo, v kateri potrjuje, da obstojajo v klubu različna mišljenja, ki so političnega značaja.

č Zagreb, 5. jan. (Tel. »Slov.«) Nezadovoljni člani Hrv. seljaškega kluba so imeli večeraj sestanek v hotelu »Esplanade«. Med drugimi so se udeležili sestanka dr. Kežman, Nikola Proka in večje število narodnih poslancev. Opazilo se je, da je v istem času bil v hotelu »Esplanade« tudi dr. Nikola Nikič in dr. Ivan Lončarevič. Zato se je Stjepan Radič požuril, da še do 11. t. m. skliče sejo predsedstva kluba HSS in istočasno sejo vodstva HSS. Zelo verjetno je, da bo Radič zahteval, da se dr. Kežman izključi iz stranke. To potrjujejo tudi izjave odličnih članov vodstva HSS, ki pravijo, da se bo proti dr. Kežmanu postopalo najstrožje, ker je sklical ta sestanek. Zdi se, da smatra Radič, da mu je dr. Kežman v klubu mnogo nevarnejši, kakor bi bil, če ga izključi. Posebno zanimivo je, kakšno stališče bo zavzel g. Preka, ki je član vodstva HSS kluba. Ti dogodki se zelo komentirajo, ker bi bil za Radiča danes zelo težek udarec, če bi ga zapustili nekateri poslanci. Obenem bi bil to udarec za celo akcijo seljaško-demokratske koalicije.

r Belgrad, 5. januarja. (Tel. »Slov.«) V današnji božični številki »Reči« priobčuje Pribičević članek pod naslovom »Naša državna fronta«, iz katerega je jasno razvidno, da je vse njegovo vpitje v poslednjem času usmerjeno samo za tem, da bi prišel čimprej v vlado. V članku pravi, da je za prošlavo desetletnice uedinjenja potrebno, da vse stranke in narodi vstopijo v vlado. Njegova fronta z radičevci ni prečanska fronta. To bo postala samo v tem slučaju, če se ji Srbi ne pridruže oziroma ne bodo z njo hoteli sodelovati. — V drugem članku pa Stjepan Radič dokazuje, kaj je seljaška demokratska koalicija in pravi, da s Pribičevićem nikdar ni bil v sporu. Ves njegov članek dokazuje, da je celokupno njegovo dosedanje delovanje, dokler ni prišel v Belgrad, bilo čista in jasna demagogija. S Pribičevićem sta bila najboljša prijatelja. Z ozirom na to je bilo tudi jasno, da sta zopet prišla skupaj po oni znani francoski prislovcici: On revient toujours à ses anciens amours. Na tem polju sta se Pribičević in Radič zopet našla.

Naročajte „Slovenca“!

Evropa zahteva konec madžarskih avantur

Svet Društva narodov naj preiskuje!

v London, 5. januarja. (Tel. »Sl.«) »Daily Telegraph« poroča, da bo Mala antanta, ki jo sedaj v Svetu Društva narodov zastopa Titulescu, predlagala pri Svetu Društva narodov preiskavo o madžarski tihotapski aferi orožja. To bi bila prva preiskava, ki bi se izvršila po Svetu Društva narodov v prej sovražni deželi. Ta posebna komisija bi se sestala pod predsedstvom angleškega generala.

Treba je ponovne vojaške kontrole!

v Pariz, 5. januarja. (Tel. »Slov.«) »Petit Parisien« poroča, da so pred kratkim dospeli na Madžarsko in bile naložene velike pošiljave municije z napačno označbo za Carigrad. Če tudi se ne bi takoj zopet uvedla vojaška kontrola, ki je bila samo začasno ukinjena za eno leto, bi vendar najbrže sledila investigacija Društva narodov, ker bo Mala antanta ali eden njenih članov stavil tak predlog. O skrivnem pošiljanju orožja se bo na prihodnji konferenci Male antante obširno razpravljalo. — Voditelj socialistov Leon Blum zahteva v »Populairu«, naj se vendar enkrat napravi konec Bethlenovemu počenjanju. Ponarejanje frankov je ostalo nekaznovano, ponarejanje posojil tudi, dasi je sled vodila prav do budimpeštanskih vladnih krogov, sedaj pa se mora Bethlenu kredit odvzeti. — Madžarsko poslaništvo izjavlja v novem komunikeju, da je madžarska vlada že zaplenila pošiljko orožja ter da bo material razrušila in dala prodati kot razdrobljeno železo, ker zanj ni bilo nobenega »tranzitnega dovoljenja«.

Ceškoslovaška za intervencijo Društva narodov

v Praga, 5. jan. (Tel. »Slov.«) »Reforma« poroča, da se bodo po uradnem pregledu materiala o tihotapski aferi zunanji ministri male antante na seji zedinili o nadaljnjih korakih. Gotovo je, da bo mala antanta prihodnje dni izvršila demaršo v Budimpešti in pri veleposlaniški konferenci odnosno pri Društvu narodov. Češki listi so soglasni o potrebi intervencije pri Društvu narodov. Organ legijonarjev »Narodni Osvobodzenie« izjavlja, da je akcija male antante sama po sebi umevna. Sosedji Madžarske morajo dobiti garancije, da bo budimpeštanska vlada respektirala obveznosti, ki se ji nalagajo z mirovnimi pogodbami. Ne more se trpeti, da bi Madžarska ostala

Princ Karol zopet aktualen?

v Pariz, 5. jan. (Tel. »Slov.«) Havas poroča iz Zeneve, da je dospelo tja več odličnih poltikov iz Romunije na potovanju v Pariz. Potovanje ima namen razpravljati s princem Karlom o njegovj eventualni vrtnitvi v Romunijo. V tukajšnjih romunskih krogih obratno ni o takem potovanju prav nič znanega. Tudi tukajšnji dopisnik agenture Havas izjavlja, da mu je ta vest popolnoma neznan ter da je vsekakor on ni dal. Tudi švicarska brzojavna agencija, ki tudi deloma opravlja službo za Havas, ne ve nič o tej vesti. Vest je najbrže lansirana iz Pariza, da se prikrije njen izvor.

Briandova d'plomatska ofenziva

v Budimpešta, 5. jan. (Tel. »Slov.«) Kakor poroča »Az Est« iz Bukarešta, je ministrski predsednik Vintilla Bratianu resno obolel radi prenapornega dela. Po smrti svojega brata vodi Vintilla Bratianu poleg ministrskega predsedništva tudi finančno ministrstvo in predsedstvo stranke. Ker boleha na poapnje-nju žil, katera bolezen je že precej napredovala, bo odbrzal zase samo ministrsko predsedstvo, dočim bo prevzel finančno ministrstvo bivši pariški poslanik Antonescu, predsedstvo stranke pa notranji minister Duca.

Misterijozna pot Parker Gilberta

v Pariz, 5. jan. (Tel. »Slov.«) »Agence économique et financière« piše o Parker Gilbertu: Iz popolnoma zanesljivih informacij lahko ustvarimo jasnost o intervenciji Parker Gilberta. Ofenziva proti dosedanjemu Dawesovemu načrtu ne gre iz nemških vrst, ampak iz angleških in ameriških. Ta ofenziva tudi ne bo prenehala, ampak se bo še pojačila. Interesi Anglije in Amerike pa v tej stvari niso isti. Anglija se hoče svojih vojnih dolgov oprostiti in likvidirati s sistemom stvarnih dajatev, Anglija ne dopusti, da bi postalo gospodarsko zblizanje med Francijo in Nemčijo preintimno. Amerikanska visoka financa pa hoče nasprotno preprečiti število političnih pogodb med Evropo in Ameriko, ker bi te lahko ovirale investicije amerikeškega kapitala v Evropi. Francija v tem položaju ne more poskušati za lastno igro, ker bi ta igra v vsakem slučaju bila nevarna.

v Newyork, 5. jan. (Tel. »Slov.«) Parker Gilbert, ki prispe te dni v Berlin, je pred odhodom imel daljši razgovor s predsednikom

nekaznovana za svoje priprave za vojaške in politične operacije, ki ogrožajo varnost srednje Evrope.

Madžari pa mu odrekajo kompetenco

v Budimpešta, 5. jan. (Tel. »Slov.«) Budimpeštanski listi ponovno izjavljajo, da tihotapska afera nima nobenega političnega pomena in da zanj Društvo narodov nikakor ni pristojno. Listi vztrajajo pri trditvi, da pošiljka orožja ni bila določena za Madžarsko, temveč za Češkoslovaško ali za Poljsko. Legitimistični »Magyarsage« dolži praško vlado, da je ona aranžirala vso afero, da kompromitira Madžarsko.

Razgovor našega dopisnika z ministrom Duco

v Bukarešt, 5. jan. Romunska vlada skazuje največji interes za madžarsko tihotapsko afero. Zastopnik zunanjega ministra, notranji minister Duca, je izjavil Vašemu dopisniku, da bo romunska vlada kot prvi korak ukrenila poizvedovanje v Varšavi, ali je bil transport orožja res namenjen za Poljsko. Od odgovora poljske vlade je odvisno, kakšno nadaljnje stališče bo zavzela romunska vlada. Iz dobro poučenih romunskih krogov se doznavja, da je romunska vlada odločena, če je Madžarska res dobivala orožje, storiti najresnejše ukrepe. Romunija izjavlja, da soglašja s Češkoslovaško in Jugoslavijo, da se izvrši demarša pri veleposlaniški konferenci, pri Društvu narodov ali pri madžarski vladi. V merodajnih romunskih političnih krogih se nadejajo, da z ozirom na najnovejšo madžarsko provokacijo tokrat češkoslovaška vlada ne bo poskušala direktno se zblizati in sporazumeti z Madžarsko, ker bi bilo to v direktnem nasprotju z obstojem male antante in obstoječimi pogodbami.

v Bukarešt, 5. jan. Vladni list »Vitorule« piše, da je gotovo, da bo mala antanta storila gotove korake pri Svetu društva narodov, da bo javno mnenje civiliziranega sveta končno poučeno o tem, da fevdalni magnatski režim sredi Evrope predstavlja stalen poskus motenja miru in oviranja splošnega napredka. Madžarski magnati so samo zato zahtevali, da se ukine vojaška kontrola zaveznikov, da bi ne moteno izvršili svoje oboroževanje in druge države provocirali.

v Praga, 5. jan. Kakor se doznavja od oficijelne strani, niso resnične vesti o predčasnem sestanku konference male antante.

Coolidgeom in državnim tajnikom Kelloggom, pred tema pa še z državnim tajnikom Mellonom in generalom Dawesom. Zastopnikom tiska je odrekal vsako izjavo.

Polom češkega fašizma

v Praga, 5. jan. (Tel. »Slov.«) Iz krogov češkoslovaških fašistov se doznavja, da je stranka takorekoč v razpadu. Po izstopu praškega mestnega svetnika dr. Karlika, ki je bil izvoljen na fašistovski listi, je stranka prišla v finančne težkoče, zlasti kar se tiče izdajanja lastnega glasila Trdi se, da je direktorij poslal enega člana v Italijo, da bi tam izprosil finančno pomoč. Toda prošnja je bila neugodno rešena in fašisti ga niso hoteli niti sprejeti.

Sedemnadstropno hišo razgna o

v Berlin, 5. jan. (Tel. »Slov.«) V vzhodnem delu Berlina je bila to noč eksplozija v neki sedemnadstropni hiši, v kateri stanuje 30 strank. Eksplozijo je povzročil najbrže povzročil amonijak, ki je uhajal iz hladilne naprave, nameščene v kleti. Sredi noči se ljudje čuli silno detonacijo, iz hiše pa je švignil silen plamen. Ogenj so sicer takoj pogasili, toda hišo je razgnalo popolnoma. Dopol dneva so potegnili iz ruševin 7 mrtvih med njimi 1 moškega, 4 ženske in 2 otroka 15 večinoma težko ranjenih pa so prepeljali v bolnico. Pogrešajo še 8 oseb.

V Parizu dnevne in nočne rešitve

v Pariz, 5. jan. (Tel. »Slov.«) Danes se je sledeče uredil delovni program za delo v poslanski zbornici. Najprej se bo razpravljalo o rekrutnem zakonu, da se reforma vojske lahko konča še pred volitvami. Nato se bo obravnaval novi naseljitveni zakon. Če bi se razprave preveč zavleklo, se bodo predvsem dopolne vršile delovne seje in eventualno pri dale še nočne seje. Dne 24. januarja se b začela interpelacijska debata o finančni politiki in o splošni politiki vlade, pri čemer b Poincare kot uvod podal svojo programatično izjavo. Samo v petkih se bo razpravljalo ostalih interpelacijah, od katerih pride kot prva na vrsto o nemirih v Parizu dne 24. avgusta.

Ferdinand bolgarski v Španiji.

v Pariz, 5. jan. (Tel. »Slov.«) Bivši bolgarski kralj Ferdinand je došel v Španijo kjer bo ostal nekoliko dni, potem pa bo nadaljeval potovanje v južno Ameriko.

veliko zamudo zagrebški osebni vlak, kateremu so se v Zagrebu vnaele osi pri poštenem vagonu. Ko je bil vagon odstranjen iz vlakove garniture, je mogel vlak nadaljevati vožnjo do Sušaka. Posledica je bila seveda, da je vlak prišel na Sušak z veliko zamudo, razen tega pa je bil Sušak še brez pošte in brez časopisov. Popoldne je prišel zagrebški brzovlak s skoro poldrugourno zamudo.

★ Doraščajoča mladina naj zavziva zjutraj kozarec naravne »Franz Josef«-grenčice, ki dosega vsled svojega učinkovanja kot čistilo želodca, črev in krvi zelo zadovoljive uspehe pri dehticah in dečkih. Na otroških klinikah se uporablja »Franz-Josef«-voda že pri malih, češče zelo zaprtih bolnikih. Dobiva se v lekarnah, drogerijah in specerij, trgovinah.

Vse trgovske knjige
iz najboljšega papirja v dobri vezavi prip. roča trzovina s papirjem
M. Tičar, Ljubljana

Zbor zaupnikov SLS v Kamniku

V torek, dne 3. januarja 1928, se je vrnil v Kamniku zbor zaupnikov SLS, ki je bil nad vse pričakovanje dobro obiskan. Četudi je bilo zborovanje namenjeno samo zaupnikom iz kamniškega sodnega okraja in par občin brdskega, je bilo navzočih nad petdeset zaupnih mož, samih preskušanih borcev za SLS Zborovanje je vodil gosp. dr. Zvokelj, ki je dal takoj besedo poslancu gosp. Štercinu. Gospod poslanec je v kratkem, a silno zanimivem govoru podal točno sliko političnega položaja. Nato je zbor pričel debato o vseh važnejših zakonih in problemih, ki čakajo našo SLS, da jih izgotovi in izpelje tako, da so ljudstvu najbolj v prid. Pri tej debati se je jasno pokazalo, s kakšnim zanimanjem nasleduje ljudstvo delo SLS in kako se je oklenilo te stranke. Gospod poslanec je izrečno poudaril, da je prišel med zaupnike zato, da poizve njihove želje in pomaga po svojih močeh, da se izpolnijo. Zbor je zato obravnaval zakon o občinah, šolski in lovski zakon, odpravo dohodnine, proti kateri se je izrekel, ker bodo s tem najbolj udarjeni revni sloji in je kmetsko-demokratska koalicija pokazala s svojim predlogom za odpravo samo zanimanje za interese onih, ki kaj imajo in bi mogli plačati. Tako pametni so bili predlogi naših mož, preprostih kmetov, da bi se lahko gospoda marsikaj naučila od njih. Govoril je še na kratko obl. posl. gosp. Novak o delu oblastnega odbora. Debata o tem se ni mogla vršiti, ker je bil čas prekratko odmerjen. Zato se bo zborovanje nadaljevalo v nedeljo, dne 15. t. m. ob 2 popoldne v »Kamniškem domu«. To nadaljevanje bo sila važno, ker se bo sestavljal gospodarski program za okraj, ki naj se s pomočjo oblastnega odbora okrepi in dvigne gospodarsko in kulturno. Zato vsi zaupniki, posebno oni, ki so morda vabilo k zadnjemu prekasno prejel, ponovno vabljeni na to zborovanje, ki bo po programu tolike važnosti!

Selem in dražba
kož divjih živali
na Veleselmu dne 23. januarja
Največje povpraševanje in ponudba
Udeležite se prodajatelci in kupci
Pošljite kože že sedaj!

Gospod Boštjan je stopil k oknu in pokazal s prstom na lično stavbo, ki se je dvigala na gričku za vasjo, še neometana.
»Vidite, tako palačo nam je vsilila gosposka, ki ne ve, kje se denar jemlje.«
Minka je stopila k oknu in se razveselila krasne lege, kjer je stala nova šola.
»Ah, kakor nebeško kraljestvo!« je rekla.
»Aha, nebeško kraljestvo! Vica, vica, in še za pol pekla povrhu, presneta reč,« je godrnjal gospod kakor sam s seboj.
»Še nekaj; ne zamerite, jaz sem zelo sitna. Ali bi bili tako dobri, da bi mi dajali vsaj to leto hrano?«
»Hrano? To ni moja reč. Z Jero se zmenita. Jera je moja sestra, gospodinja pa je zato prav taka, kakor ste vse ženske. Če pridejo žandarji ali gospodje — saj se redko primeri — je kolovrat stari kakor iz samega medu. Če pa pride kaka ženska, je vselej nabrskana kakor puran, če vidi rdečo ruto, Takele ste! Pojdiva dol!«
Zupnik je vstal in odšel z Minko v hištrno.
»Jera!« je zaklical z gromkim glasom.
Iz kuhinje se je pokazala siva glava, zavita v kocasto ruto.
»Tale misli priti semkaj za učiteljico. Pomenita se!«
Minka in Jera sta se naglo razumeli in pomenili in sicer tako prijazno, da je pogovor postavil na laž Boštjanovo trditve.
Zupnik se je kmalu vrnil in postavil na mizo bokal vina.
»No, Jera, kako je?«
»Dobro, hvala Bogu, da dobimo tako prijazno deklico. Saj ti nisi za šolo!«
»Moška je ta! Pa bi bila ti učila, jezičnica! Hodí in prinesi kaj, da prigriznemo.« — —

Voivcem v Ptuj!

Slovenska ljudska stranka Vas kliče prvič ob občinskih volitvah v Ptuj dne 8. januarja 1928 na torišče in vabi vse poštenjake, da oddajo svoj glas njeni skrinjici, ki je

3

Naš program:

Poštenost in red v mestni upravi.
Poštenost v upravi in v vsem javnem življenju je načelo in geslo naše stranke. Ona je začela boj proti obupnim razmeram na ptujskem mestnem magistratu, kjer so od prevrata sem razni ljudje brez vesti in odgovornosti gospodarili, kakor se jim je ljubilo, in oškodovali naše mesto in prebivalstvo za težke stotisočake. Naša stranka je ta boj proti korupciji in brezvestnosti kljub trdovratnemu odporu dosledno in z uspehom izvojevala in vrgla režim, pod katerim se je zaradi malomarnosti in nesposobnosti raznih osebnosti spravilo mestno gospodarstvo takorekoč na kant. Ti časi se ne bodo nikdar več povrnili, dokler bo naša stranka imela besedo pri mestnem gospodarstvu.

Prenovitev in povzdiga mestnih podjetij
je naš nadaljnji namen. Mestna podjetja so v zanemarjenem stanju in izkazujejo izgubo za izgubo, dočim bi pri vestnem gospodarstvu morala izkazovati dobiček. To mora enkrat za vselej nehati, za kar bo naša stranka vsekdar skrbela.

Izboljšanje in povenitev električnega toka in razsvetljave in ureditev razmerja med Zadržno elektrarno in mestno občino

je nadaljnja naloga, ki si jo je zadala naša stranka. V vseh večjih mestih je razsvetljava javna zadeva in tudi naš Ptuj ne sme biti izjema v tem pogledu. Zlasti zato ne, ker jamči mestna občina za elektrarno z vsem svojim imetjem, ker je nađ pol milijona dinarjev vtaknila v zadrugo in ker obstoja sklep — žal, samo na papirju — da sme mestna občina zadrugo prevzeti, kadar hoče. Elektrarna pa je za protiuslugo koncedirala občini, brez katere bi se ne bila nikdar ustanovila, borih — 20 glasov. Vse to kljub temu, da ima mestna občina polovico deležev. To nevzdržno stanje mora nehati.

Zidanje stanovanjskih hiš
je tudi zadeva, za katero hoče naša stranka zastaviti vse svoje sile. Že v bivšem mestnem svetu so naši odborniki stavili predlog za pospešitev stanovanjske akcije, ki je pa tudi ostal na papirju zaradi brezbrčnosti naših političnih nasprotnikov. S stotisočaki, ki so bili ukradeni mestni občini, bi se bil lahko postavil temelj za obsežno udejstvovanje v tem pogledu, v katerem se je doslej zgodilo toliko kot nič. Naša stranka hoče s krediti, ki jih bo dala država na razpolago, popraviti, kar se je v preteklosti zamudilo.

Poprava in tlakovanje mestnih ulic in trgov je tudi pereče vprašanje, ki ga je treba rešiti. Hočemo tudi v tem pogledu delovati, da se naše mesto povzdigne na dostojno mesto.

Kanalizacija in vodovod v Ptuj
je tudi vprašanje, ki se je doslej z velikansko brezbrčnostjo zanemarjalo. Regulacija Drave, ki jo v bližnjem času izvrši država, bo dala priliko, da se tudi to uredi. Pred 2000 leti je imel Ptuj svoj vodovod, danes pa vlada v tem oziru srednjeveške razmere, katerim hočemo napraviti s motrenim delom konec.

Obnova zavoda v Mladiki
je naš nadaljnji cilj. Prejšnji režim je bogato opremljeni inštitut, ki je užival najboljši sloves daleč naokrog, pustil propadati. Dekliški internat, ki bi imel najboljše pogoje za obstoj in od katerega bi vsi sloji imeli obilo koristi, je bil dolga leta ukinjen brez pravega razloga. Mi ga bomo zopet oživel in mu priborili prejšnje ime.

Obstoj popolne gimnazije v Ptuj
bo naša zahteva prej in slej in ne bomo pustili, da bi se ta naša stara kulturna institucija odvzela našemu mestu, ki bi z ukinjenjem gimnazije padlo na vaški nivo.

Zboljšanje plač mestnim uslužbencem
je tudi v našem programu. Imamo v načrtu enotno pragmatiko s primernimi plačami in napredovanjem ter pokojnino, da bodo mestni uslužbenci z veseljem izvrševali svoje delo, ne pa na nepošten način si jemali sami še več kakor jim gre.

Povzdiga delavstva, uradništva, obrtništva in trgovstva v Ptuj s pritegnitvijo uradov in industrijskih podjetij v veliki Ptuj

je končno naš cilj, brez katerega si smotrene komunalne politike nihče misliti ne more. Treba je razširiti mestni teritorij, z budnim očesom paziti na razvoj industrije in jo pritegniti v naše mesto, kadar se nudi prilika. Naša stranka bo branila obstoj vseh državnih in avtonomnih uradov, ki imajo svoj sedež v Ptuj, in bo tudi zastavila vse sile za to, da pridobimo še nove.

Vse to hočemo doseči s poštenim, odkritim delom v zaupanju na celokupno organizacijo Slovenske ljudske stranke, ki si je po svojih zastopnikih po dolgih bojih pridobila ugled in vpliv v celi naši državi.

Volivci!
Ne pustite se begati od nasprotnikov zaradi vezave naše kandidatne liste z listo Narodne radikalne stranke in Napredne gospodarske stranke! Ta vezava ima samo namen priboriti naši stranki ona odborniška mesta, ki bi zaradi ostankov volivnih glasov pripadla neki drugi stranki. Mi gremo v volivni boj pod praviim čistim imenom Slovenske ljudske stranke in bomo tudi v bodočem mestnem svetu delovali dosledno in z odkritim licem za prosep in napredek našega Ptuja in za poštenost in mesnem gospodarstvu in upravi na celi črti na podlagi naših krščanskih načel, ki so granitni temelj vsega našega delovanja v javnosti. Zato vsi v boj za Slovensko ljudsko stranko!

Nekaj vprašani na ptujske demokrate

Ta članek bi ne izšel, če bi gospodje v demokratski stranki poleg vsega, kar so na magistratu zakrivali, ne imeli toliko drznosti, da slikajo sebe v časopisju, kot nedolžno jagnje in našo stranko kot podlo narodno izdajalko. V prvi in najbrž edini številki časopisa »Ptujčan«, ki so ga izdali gg. demokrate je obšla nekaj volitve v Ptuj in za kojega odgovarja g. dr. Šalamun, se skuša SLS označiti kot izdajalko narodne fronte, ki da je brez vzroka razbila delavno večino v bivšem mestnem svetu ter tudi odklonila skupno narodno listo za te občinske volitve.

Ker je ta očitek z ozirom na narodnostne prilike v Ptuj težak, moramo ga z vso odločnostjo zavrniti. Res je, da je SLS v prvi vrsti razbila takozvano narodno večino v mestnem

Preljuba prijateljica!
Opažem vedno, kako si otroka. Seveda glavobol, razne bolečine in težave našega spola nam je podarila mati narava! Znanost pa je iznašla sredstvo za ublaženje teh nedog. Poskusí vendar enkrat **Aspirin-tablete Bayer** in prepričano sem, da mi jih boš pohvalila. Pazi pa ne originalnost zavojev, ki jo spoznaš po modro-belo-rudeči varstveni znamki.

svetu in res je, da je odklonila skupno listo z demokratski iz razloga, ker ni mogla več nositi odgovornosti za zanikerno poslovanje vodilnih oseb bivše narodne koalicije. Ravno vsled takih narodnostnih razmer v Ptuj smo smatrali za neobhodno potrebno, da smo to storili, da ne bodo Nemci in nemškutarji kazali na vse Slovence, češ da smo nesposobni voditi občinsko upravo. Valiti krivdo za nerednosti pri mestnem magistratu na SLS, ki ni imela ne županá ne podžupana, niti drugih važnejših funkcij, bo mogoče tedaj, ko gospodje odgovore na sledeča vprašanja:

1. Zakaj določa § 42 mestnega statuta, da je za poslovanje mestne uprave odgovoren župan? Ta določba ni zaradi lepšega, ampak je hotel zakonodajalec g. županu oziroma podžupanu (ki si še vedno upata kandidirati) naložiti dolžnost, da mora mestno upravo tako nadzirati, da so zlorabe izključene.
2. Kdo je bil opozorjen pred skoro poldrugim letom pred razkriljem defraudacije, da tisti mož krađe in ni na to nič ukrenil?
3. Kdo je povzročil, da se terjatve napram Panoniji niso pravočasno iztirjale, tako da je občina izgubila nad 30.000 Din, ter še plačala gospodu županu stroške zastopstva okoli 19 tisoč dinarjev?
4. Kdo je naročil manjvredne in deloma neporabne pisarniške potrebščine za okoli 30 tisoč dinarjev, ne da bi bil naročilni list pred podpisom sploh pregledal.
5. Kdo je povzročil, da je občina deleže pri zadržni elektrarni plačala in še prevzela jamstvo za 1.000.000 Din, ni pa se pobrigal, da bi se v smislu sklepa mestnega sveta zavarovala pravice občine, da lahko zadržno elektrarno prevzame kadar hoče, temveč se je po zadržnih pravilih še njena glasovalna pravica zmanjšala le na dvajset glasov?
6. Kdo je zakrivil, da je ostalo vprašanje velike kasarne tako neurejeno brez vsake pogodbe, da lahko vojaška oblast vse najemnike vrže na cesto kadar hoče?
7. Kdo je zakrivil, da mestni nastavljenec niso po več let plačevali občini svojih dolgov, da nekateri niti nastavljenih dekretov niso imeli, ter da so si pustili zneske izplačevati,

Debelo uro potem sta spremljala gospod Boštjan in Jera Minko skoz vas. Vsa okna so bila radi tega dogodka natlačena z radovednimi glava. I. Ko so prsajoči se otroci zagledali župnika, so popustili sanke in zbežali okrog ogle.
»Vidite, to je naša divjačina! Takile so!« Minka se je ozrla za njimi, izza ogle je pogledal razkuštran deček in ji pokazal osle. Na robu planote je čakal župnikov pastir s sankami.
»Da se ne boste mučili, Vaš moj pastir potegne do mlina. Pot je drsna.«
Minka se je začudila.
»Le sedite in nič se ne bojte. Fant je boljši za take neumnosti kot za pametno delo. Z Bogom!«
Sanke so sfrčale po strmini, za njimi je vhrljal Minkin šal kakor zastava.

Velika inventurna prodaja
po čudovito znižanih cenah se vrši dokonca januarja v veletrgovini **R. Sterneckl, Celje.**

Usta in grlo
so najlažji pot, po katerem bolezenske krali prihajajo v naše telo. Razrešite osebo na zabavah porabljajo okusne **ANACOT-PASTILE** DR. WANDERA
a se obdarvujejo prehlada, nahoda in inuence.

Ljubljansko gledališče
DRAMA.
Začetek ob 8 zvečer.
Petek, 6. januarja ob 15. uri: SNEGULČICA. Ljudska predstava pri znižanih cenah. Izven. Ob 20. uri zvečer: UKROČENA TRMOGLAVKA. Ljudska predstava pri znižanih cenah. Izven.
Sobota, 7. januarja: MNOGO HRUPA ZA NIČ A.
Nedelja, 8. januarja ob 15. uri: PETERCKOVE POSLEDNJE SANJE. Ljudska predstava pri znižanih cenah. Izven.
Ponedeljek, 9. januarja: DIVJA RACA. Red D.
Torek, 10. januarja: IGRA V GRADU. Gostovanje St. Jakobskega gledališkega odra. Izven.
Sreda, 11. januarja: Zaprto.
Četrtek, 12. januarja: IDEALNI SOPROG. Red B.

OPERA.
Začetek ob pol 8 zvečer.
Petek, 6. januarja ob 15. uri: POLJSKA KRI. Opera. Ljudska predstava pri izredno znižanih cenah. Izven.
Sobota, 7. januarja: HOFFMANNOVE PRIPOVEDKE. Ljudska predstava pri izredno znižanih cenah.
Nedelja, 8. januarja ob 15. uri: RIGOLETTO. Ljudska predstava pri znižanih cenah. — Ob pol 20. uri: BAJADERA. Opereta. Ljudska predstava pri znižanih cenah.
Ponedeljek, 9. januarja: Zaprto.
Torek, 10. januarja: MILOŠEVA ZENITJEV. B.
Sreda, 11. januarja: ZALJUBLJEN V TRI ORANJE. Red C.
Četrtek, 12. januarja: Zaprto.
Danes na praznik Treh kraljev je v ljubljanski drami ob 15. uri mladinska igra »Snegulčica in škrtar«, ob 20. uri pa Shakespearejeva komedija »Ukročena trmoglavka«. V operi se poje kot popoldanska predstava Nedbalova opereta »Poljska krite pod taktirko ravnatelja Poliča v njeni običajni zasedbi. Ta opereta je izvrstno dana ter je v nedeljo zvečer zabavala polno operno hišo v najlepšem pomenu besede. Vse tri predstave so ljudske pri znižanih cenah brez oblastnega davka.

Ljudska operna predstava. V soboto dne 7. januarja se poje v ljubljanski operi drugič v letošnji sezoni Offenbachova romantična opera Hoffmannove pripovedke kot ljudska operna predstava z izredno znižanimi cenami. Cene so postavljene tako, da so za tretjino nižje kakor običajne operne. Pri tej predstavi nastopi prekrat na našem odru ge. Frančiška Čadeževa, Ljubljankinja, ki ima izredno lep glas ter debutira v vlogi Juliette, nadaljnje vloge poje: Olijpo — gdč. Popovičeva, Antonijo — gdč. Majdičeva, Hoffmann poje g. Banovec, kot Lindorf, Copelius, Dapertutto in Mirakel pa gostuje basist Josip Križaj. Spalancani je g. Mohorič, Crespel g. Janko, Nikolaja poje ga. Medvedova, glas matere pa gdč. Španova, Ostale vloge so v rokah gg. Mohoriča, Perka, Josipa Russa in Frana Rusa. Opera dirigira kapelnik Balatka. Začetek predstave točno ob pol 8 zvečer.
Shakespeare: »Mnogo hrupa za nič«. To zelo učinkovito komedijo nesmrtnega dramatika Shakespearea je uvrstila ljubljanska drama ponovno v svoj repertar in se igra nje prva letošnja repriza v soboto dne 7. t. m. v režiji prof. Šesta in v isti zasedbi kot ob premijeri koncert lanske sezone. Predstava se vrši za abonente reda A.

Mariborsko gledališče
Petek, 6. januarja ob 15. uri: ROKOVNIAČI. Znižane cene. Kuponi. — Ob 20. uri: LOGARJEVA ERISTA. Znižane cene. Kuponi.
Sobota, 7. januarja ob 20. uri: ŽIVILJO TATOVI. Ab. B. Kuponi.
Nedelja, 8. januarja ob 15. uri: TRAVIATA. Znižane cene. Kuponi. — Ob 20. uri: TAKRAT V STARIH ČASIH. Kuponi.
Mariborski ljudski oder
V nedeljo dne 8. januarja ob pol 20. uri priredi Ljudski oder v dvorani Zadržne gospodarske banke A. Funtkovo dramo v treh dejanjih »Tekma«, igra bo trajala z odmori vred do pol 22.
Celjsko gledališče
Nedelja, 8. januarja ob 16. uri: PETERCKOVE POSLEDNJE SANJE. Ljudska predstava. Cene vsem prostorom za 25% znižane.

Dnevne novice

KOLENDAR.

Petek, 6. januarja. Sv. Trije kralji ali Razglasenje Gospodovo, Melanij.

Sobota, 7. januarja. Valentin, Lucijan, Rajmund, Teodor. Lunina sprememba: Ščip ob 7.08 zjutraj. (Po Herschlu se napoveduje sneg.)

Dunajska vremenska napoved za 6. januar: Severne Alpe: Oblačno, južno vreme brez bistvenih padavin, rastoči zapadni do severozapadni vetrovi. Južne Alpe: Najprej po večini jasno in južno vreme, potem morda poslabšanje.

ZGODOVINSKI DNEVI.

6. januarja: 1821 se je otvoril ljubljanski kongres, ki je trajal do 12. maja. — 1878 so Rusi zavzeli Sofijo. — 1925 so Čtjepana Radića potegnili iz rupe v Prpičevi palači na Zrinjcu. — 1829 je umrl češki pisatelj Josip Dobrovský. — 1833 se je rodil francoski slikar Gustave Dore.

7. januarja: 1833 se je rodil angleški kemik sir H. Roseve. — 1834 se je rodil iznajditelj telefona Filip Reis. — 1869 se je ustanovila ljubljanska ljudska kuhinja. — 1715 je umrl francoski pisatelj Fr. de Fénelon. — 1830 je umrl angleški slikar sir Th. Lawrence. — 1726 se je ustanovila v Petrogradu Ruska akademija znanosti. — 1901 je umrla angleška kraljica Viktorija.

BREZ MOZGAN

»Slovenec« je poročal, da je v Turnišču umrl na vnetju možganske skorje 13 letni fant Jožef Törnar.

Neki ljubljanski list je to takole razumel in popisal:

»Zalostna smrt je pobrala nekega prekmurskega fanta. Ubožec se je prehladil po nesreči v glavo in v oči, pa je bilo po njem. Če bi se bil prehladil v glavo po sreči, bi se danes in jutri takisto lahko vasoval, zdaj pa ne more več, kajti se mu je vnela možganska skorja in je steril žalosten konec. Blag mu spomin in večna luč naj sveti njegovi prehlajeni možganski skorji.

Drugi fantje v Prekmurju in zeleni Štajerski sploh imajo možganske mrene. Te niso posebno debele in hrapave, zato se po nesreči ne prehlade. Toda fant blagega spomina je imel na možganih kar skorjo, kakor prepečen kruh ali emendolski sir in tako je moral prebrano in hladni grob. Da se mu skorja ni tako fatalno prehladila, bi se lahko ponudil kakemu cirkusu kot biološka redkost. Ljudje z možgansko skorjo so namreč navzlic splošnemu pomankanju pameti redki.

Več ali manj podobnih žalostnih slučajev je še več. Tako so v Ljubljani obducirali človeka, ki je imel lobanjo, pod njo možgansko mreno in možgansko skorjo, ki jo imenuje dr. Plečnik v svoji »Anatomiji« siv, gen. sivi, toda ta nesrečnej ni imel nikakih možgan, pač pa v žepu »Slovenski Narod«.

Dr. Indifirititis.

★ Za moravsko okolico se vrši sestanek SLS v nedeljo, dne 8. januarja ob treh popoldne v kaplaniji v Moravčah. Poročala bosta gg. poslanca Stercin in Novak. Pridite vsi zaupniki, da poveste svoje želje poslencema in jima pomagata pri delu za okraj s svojimi nasveti!

★ Opozorilo vojaški oblasti. Sporočilo se nam je, da je bil nekdo decembra meseca pozvan, da se 3. t. m. zgleda v vojašnici vojvode M.šica v Ljubljani, da nastopi vojaško službo. Ko se je dotičnik zgledal, so ga pa odslovili, češ da ima še dva meseca časa za nastop vojaške službe. Ta vest bi bila fanta gotovo izvanredno razveselila, ako ne bi bil med tem

na podlagi dobljenega poziva odpovedal — službo in stanovanje, čegar vsega zdaj ne more dobiti. Merodajne faktorje prosimo, naj jemljejo pri pozivanju te okoliščine, ki so posebno sredi hude zime, vpoštev, da ne bo nastal tak za prizadetega več kot neprijeten, če ne obupen položaj.

★ Zalostno stanje orožnikov, upokojenih po novem žandarmerijskem zakonu, in njih vdov se iz leta v leto veča. Javnosti je še znana tožba, ki so jo te vrste orožniški upokojenci vložili na državni svet, da bi se jim izenačile drag njske doklade s tovariši, ki so bili upokojeni še po avstrijskem zakonu. Ta povisek od 3—5 Din dnevno na člana bi se jim po ugodni pritožbi od strani drž. sveta moral izplačati od oktobra l. 1924 nazaj. To se ni zgodilo. Ampak celo vedno slabša prede tem zaslužni m. možem, ki so služili svojih trideset let, in njih vdovam. Kako naj sploh še žive naprej? Na dolg jim nihče več ne da, ker niti njih pokojnina ni sigurna. Tako od lanskega marca se zdaj niso prejeli izplačila pokojnin. Kar na lepem — meni nič tebi nič — so pripuščeni stradanju, morda ob miloščini dobrih ljudi. Kol ko je to — en mesec pokojnine — za te že itak skromno živeče ljudi, si najbrž oni, ki so pri izplečevanju pokojnin merodajni, ne predstavljajo. Pa tudi, to žrtev bi čas zacepil. A z letošnjo januarjo odpovedjo smejo ti reveži sklepati, da se bo to zdaj ponavljalo in naprej dogajalo. Kak kontrast: Trinaštet plače tam, tu nič; niti tiste borne pokojninice ni od nikoder. Groza obdaja te trpine, ko se zavedajo tega nemogočnega ravnanja. Posebno še, ko se jim grozi, da se jim pokojnina odtegne kar za tri mesece. Te nedolžne žrtev socialnih razmer si niti sanjati niso mogle, da se jim zgodi taka krivica. Kako naj vzgajajo otroke, jih oblačijo, ko še za hrano ni. — Naj bi njihov klic na pomoč čuli merodajni faktorji, ki jim mora biti mar socialna blaginja državljanov! — Eden prizadetih.

★ »Naš dom« dosegel 5.000 naročnikov. Nad vse veselo je dejstvo, da je »Naš dom« dosegel 5.000 naročnikov. Pišite tudi od tam zanj na upravo »Našega doma«, Maribor, Aleksandrova cesta.

★ Dramatični in maskerski tečaj se vrši 6., 7. in 8. januarja od 9. do 12. in od 13. do 6. popoldne v Akademskem domu v Ljubljani.

★ Prestavljen je po službeni potrebi dosedanji načelnik postaje Trbovlje g. Anton Vtičar za postajenačelnika v Zemunu.

★ Vsi upokojeni rudarji, ki za Novo leto še niso dobili podpore, a žive v revščini, naj se takoj prijavijo pisмено ali osebno z na-

tačnim opisom razmer pri društvu upokojenih rudarjev centralna pisarna, Rimske toplice.

★ Umrla je v Jurkloštru v starosti 65 let g. Marija Pintar, posestnikova soproga. Bila je zelo dobra in skrbna žena. Pokopali jo bodo danes popoldne.

★ V dvoletno vinarsko in sadjarsko šolo v Mariboru se sprejmejo 25. februarja 1928 praktikanti (vajenci). Pogoji: starost najmanj 16 let, dovršena najmanj osnovna šola z dobrim uspehom, telesna sposobnost. Prednost imajo kmečki sinovi, ki ostanejo pozneje doma. Praktikanti posejajo jezikovni in računski pouk, drugače delajo z drugimi učenci zavoda praktično v vseh panogah šolskega gospodarstva pod strokovnim vodstvom. Zato dobivajo stanovanje in hrano brezplačno ter imajo prednost pri sprejemu za prihodnje šolske leto 1928-29 kot redni učenci; v slučaju ubožnosti imajo potem tudi prednost pri podelitvi brezplačnih mest v zavodu. To je najboljša pripravilnica za resne kmečke mladeniče s pomanjkljivo predizobrazbo za vstop v prvi razred prihodnjega šolskega leta. Lastnoročno, na celo polo pisane in kolkovane prošnje (20 in 5—25 Din) za sprejem praktikantov je poslati direktorji dvoletne vinarske in sadjarske šole v Mar boru takoj ali najkasneje do 25. januarja 1928 s sledečimi prilogami: 1. krstni list, 2. domovnica, 3. zadnje šolsko spričevalo in 4. spričevalo o navedeni. Sprejem ali odklonitev se naznanj pisмено. Drugi listi se naprošajo za ponatis tega razpisa. — Direktor Andrej Zmavc.

★ Gostilničarji, pozor! Če hočete točiti dobro vino, obrnite se na Osrednjo štajersko vinarsko zadrugo v Mariboru, Meljska cesta 10, ki ima v zalogi veliko množino starega in novega vina svojih članov vinogradnikov iz Slovenskih gor, Ljutomerskega okoliša in Haloz. Prepričajte se osebno v njeni zadržni kleti.

★ Nesreča na železnici. Te dni so na postaji Bubnarci skočili iz tira 4 vagoni. Pri tem je bil močno poškodovan sprevodnik Franc Kožele iz Novega mesta. Prepeljali so ga v bolnico v Karlovec.

★ Led odtrgal brod. Pri St. Lovrencu na Pohorju nad Mariborom je ob državni cesti preko Drave velik brod za prevoz vozov in ljudi. Ker je sedaj precejšnja zima, plava led po Dravi in se je koplil ob ta veliki brod. Pritisk nagromadenega ledu je bil tako silen, da se je železna priklopna vrv utrgala in je odneslo brod na dveh ladjah proti falskemu jezu. Podjetje Fala je stalo veliko truda, predno je spravilo ponesrečni brod na prvotno mesto.

★ Uradništvo brez plače. Uradniki kopalnice Hlilže pri Sarajevu ta mesec še niso do-

Naš spored za sv. Tri kralje
Danes slavnostno predvajanje grandioznega filma

Brat Francišek Asiški

Velefilm o življenju in delu največjega svetnika.

Film spremlja pomnoženi orkester in pevski zbor.

Predprodaja vstopnic

dnevno od 10. do pol 1. in od 2. naprej.

Predstave danes ob 1/2 11 dopoldan in ob 3, 1/2 5, 6, 1/2 8 in 9 uri.

Jutri v soboto ob 1/2 5, 1/4 na 7, 3/4 na 8 in 1/4, na 10 uri.

Telefon 2730. Kino „Dvor“

lišče prevzela, še nima potrebnih kreditov.

★ Nevaren tat. V Zagrebu so zaprli nevarnega tatu in goljufa Ivana Paškvana, pekovskega pomočnika iz Delnice.

★ Volkovi v sinjski okolici. Predminolo noč so pridrlj volkovi v dve vasi pri Sinju in raztrgali 12 ovac.

★ Odlikovan redovnik. Predsednik hrvgodovinskega društva v Kninu fra Vjekoslav Maran je odlikovan z redom sv. Save 3. stopnje.

★ Škratinka divja v Drnišu in okolici. Zdravnika ni nobenega, ker je tudi v družini obč. zdravnika bolezen in zdravnik ne sme iz hiše.

★ Hrvatski delavec v Ameriki obsojeni radi komunistične propagande. V mestu Beaver v Pennsylvaniji je te dni porota obsodila štiri hrvatske delavce radi komunistične propagande na več let ječe in znatne denarne globe.

★ Samoumori in zločini. Z žvepleno kislino se je zaradi nesrečne ljubezni zastrupil Adam Sekuljica. — V splitski okolici so našli v globoki jami že razpadajoče truplo 80 letnega vaškega zvonarja.

★ Tračnice za dalmatinsko železnico. V Šibeniku je dospelo 2250 ton železniških tračnic za popravo proge Šibenik—Knin.

★ Silna burja v Hrvatskem Primorju. V vsem Hrvatskem Primorju je divjala zadnje dni silna burja, ki je bila posebno močna zadnji teden, ta teden pa je nekoliko popustila, začela pa je pihati v torek in v sredo s podvojeno silo. Tako močne in dolgotrajne burje se ne spominjajo niti najstarejši ljudje v Primorju. Radi burje je zelo oviran paroplovni promet in mnogi obmorski kraji, zlasti oni, ki so na otokih, so bili nekaj dni povsem odrezani od sveta. V Gorskem kotoru je padel velik sneg in je v Primorju radi tega zavladal oster mraz, ki je tembolj neznošen, ker divja še huda burja. Temperatura znaša ponekod tudi 10 stopinj Celzija pod ničlo, kar je za Primorje zelo veliko. Vlaki iz Zagreba prihajajo z velikimi zamudami, ker je na mnogih krajih na progi zapadel visok sneg, ki ovira ves promet, razen tega pa je proga Zagreb—Sušak zelo slabem stanju. Posebnih nesreč ni bilo, razen, da je na nekaterih krajih skočilo s tračnic več vagonov. V sredo zjutraj je imel

11. januarja 1928 bo že prepozno, da kupite

srečke drž. razredne loterije

ker se vrši ta dan že prvo žrebanje!

Pri Zadržni gospodarski banki d. d.
v Ljubljani je bila kopljena srečka, ki je pri zadnjem žrebanju zadela

Din 500.000—

Zato kupite le srečke pri Zadržni gospodarski banki d. d. v Ljubljani in pri njenih podružnicah na Bledu, Celju, Kočevju, Kranju in v Mariboru.

Cene srečk: Cela 100 Din, polovica 50 Din in četrtinka 25 Din.

F. S. Finžger:

Župnik Boštjan

(Iz XXI. poglavja v povesti »Sama«.)

Na nedolžnih otročičev dan je šla iz Zaselja po strmi gazi, ki vodi v Bukovje, samotna popotnica. Solnce je sijalo čudovito veselo. Zimska pokrajina je žarela. Vsak hip se je sprožila plast snega z veje, po igličevju je zašumelo, sproščena veja se je dvignila kvišku in se gugala, kakor bi se oddihala od teže, katero ji je naložila zima.

Popotnica, učiteljica Minka, je postajala in se ozirala po okolici. Gorko ji je bilo lice, gorkejšee srce, ki je uživalo krasoto prirode.

Dve uri sta potekli, preden se je dokopala po slabi poti na lepo gorsko planoto. Sredi nje se je dvigal zvonik, krog njega so se gnetle v lepem neredu ponižne hiše, odete skoraj do tal v bele kožuške. Le ob robih pri strehah in slemenih so se rezko črtali rjavi robovi slame in desk ob snegu, kakor bi bili kožuhi obrobjeni z dragim krznom. Tu in tam so izpod gozda gledale posamezne hišice z brežine proti cerkvi, odkoder so se vile po snegu proti njim vijugaste rumenkaste steze.

Minka se je napotila proti vasi in poiskala župnišče. Ko je stopila v vežo, je zagledala čokatega moža: v škornjih je bil, izza bolhane so mu mahale štrame, na rami je imel oprtan konjski komat, na glavi pa mogočno polhovko.

»Dober dan,« je pozdravila Minka z než-

nim, a vendar krepkim glasom.

Mož sredi veže se je počasi okrenil in dvignil glavo, da je videl skoz naočnike, ki so mu zlezli konec nosu.

Minka je zapazila pod vratom kolar, izza katerega je molel ubelji hodnični platna.

»Župnik,« je naglo pomislila in ni vedela, ali bi se čudila ali smejala.

»No, kaj bo dobrega,« jo je nsgovoril župnik Boštjan z nizkim, nekoliko prehlajenim glasom.

»Ali bi mogla govoriti z gospodom župnikom?«

Gospod Boštjan jo je pomeril od vrha do tal, nato pa rekel nekoliko užaljen:

»Župnik sem jaz! Za mano!«

Zavil je po stopnicah v nadstropje. Potoma se je opravičeval:

»Kajne, me niste spoznali? Seveda, tako polikan črnosuknjar nisem, kakor odijo po Ljubljani. Tukaj vlečejo drugačni vetrovi, presneta reč!«

Na veži, vrh stopnic, je obesil komat na kljuko. Nato je odprl vrata v sobo, ki je bila pisarna in spalnica, vse hkrati.

»Stopite noter!« ji je pokazal s težko, delovno roko v sobo.

Tamkaj ji je ponudil klop, kamor je posajal ženine in neveste ob izpraševanju. Sam je sedel na stol, katerega sedalo je bilo valed starosti potempljano z usnjem.

»Torej kaj bo?«

Gospod Boštjan je poveznil kučmo na mizo in se naslonil ob komolec.

»Slišala sem, oprostite, da sem tako indiscretna —«

»Le naravnost, kaj bi te fraze! Pri nas smo naradni ljudje!« jo je prekinil župnik.

»Gospod župnik, ali res mislite odpovedati pouk v zasilni šoli?«

»Nič ne mislim, Sem ga že odpovedal. K svetemu dnevu je jezdit hlapec s pismom na pošto. No, in kaj Vas to skrbi?«

»Jaz sem učiteljica iz Zaselja, nameravam prositi semkaj.«

»Koga? Vi? Vi, da bi tukaj učili?«

»Zakaj se čudite, gospod župnik?«

»Hahaha,« se je zasmeljal gospod, prijel za kučmo in udaril z njo po mizi, da se je pokadil prah iz nje.

»Kaj se ne bi čudil? Takale podlasica, kakor ste Vi, pa med naše gumpce? Ali Vam nisem že prej rekel, da pri nas nismo v Ljubljani, presneta reč. Tiste cukrene otroke in strdene punčke bi vsak krolil in učil. Ali naši so kakor štorovi! Poglejte me, štiri mernike pšenice Vam nesem po stopnicah, pa sem jim bil komaj kos. Celo naročje palje sem polomil leto in dan nad njimi, pa je vsak oče trdil, da jih še premalo bijem. Boste pa Vi kaj opravili, seveda. Iz šole Vas ponesote!«

»Nič se ne bojim! Jaz poskusim brez palice in sem prepričana, da me ne poneso iz šole.«

»Če bo to resnica, potem dela Bog z Vami čudeže, ali ste pa s čarovnicami v zvezi. Tako je, presneta reč!«

»Ne eno ne drugo, gospod župnik. Ljubezen bo to naredila.«

»Ljubezen! O ti moj Bog!«

Župnik je pograbil kučmo in si jo dejal na glavo ter se razhudil:

»Kaj mislite, da jaz nimam ljubezni do teh ljudi? Kdo drugi pa me drži v teh hribih kakor ljubezen. Tudi meni bi se prileglo, da bi bil korar ali tehant. Ali vse sem zaigral zaradi ljubezni do teh siromakov. In za plučilo in trpljenje imam to od višjih, da se mi pomilovalno muzajo, ker sem takle, od župljanov pa to, da mi je pred kratkim neki smrkavec drevesca polomil.«

»Nekaj nerodnega je povsod,« je zagovarjala Minka.

»Ni tako! Župnik je trditelj pribil z roko ob mizo. »Poglejte: Tri plašče sem kupil za cerkev, dva lustra; tole bajto sem pokrtil; če krava zboli: Boštjan pomagaj; če je edinščina pri hiši: Boštjan pomagaj! Presneta reč, za plačilo mi pa drevesca polomijo.«

»Eden vendar niso vsi. Jaz pa sem v Zaselju slišala, da Vas ljubijo.«

Župnik je snel spet kučmo in jasno je bilo videti, da ga je ta pohvala razveselila.

»Pa pustiva to. Kakor sem rekel, jaz ni grem več v šolo. Če vas veseli, pridite dela čudeže!«

»Prosim ali bi se dobilo stanovanje?«

»U, mežnarja je prazna. Zastonj Vam dam, ker moj mežnar je zaeno hlapec in sp v hlevu. Drugo leto — pa saj ne boste vdržali — se preselite v palačo. Poglejte!«

Strahotna zima po vsem svetu

Nov val mraza v Evropi.

Iz vseh krajev Evrope prihajajo poročila o novem valu silnega mraza, ki je spremenil naš kontinent v pravo Sibirijo. V Angliji, Franciji, Nemčiji in vseh srednjeevropskih državah je zavladal tak mraz, kakor je običajen v Evropi pozimi kvečjemu še v Skandinaviji in v Rusiji. V nekaterih pokrajinah je mraz še silnejši, kot pa decembra meseca za časa prvega vala mraza. Mrazu pa se je pridružila sedaj še nova nadloga. Reke namreč deloma zmrzujejo, tako, da se voda ne more odtakati in da preti povsod nevarnost poplav, ki so ponekod že nastopile. Od mnogih strani prihajajo tudi poročila o številnih življenjskih nesrečah in o velikih škodah, ki jih mraz povzroča.

Nad Rokavskim prelivom divja vihar.

Ze dober teden divja nad Rokavskim prelivom vihar v smeri od severa in s hitrostjo 70 km na uro. Mali parniki, ki oskrbujejo promet med Anglijo in Francijo, so prisiljeni počivati. Preko Rokavskega preliva morejo ob silnem viharju pluti le veliki parniki. Ko je odplul potniški parnik »Enzadine« in Folkestona, se je moral po večurni borbi z viharjem vrniti ves upuščen v pristanišče. Niti najstarejši mornarji, ki so že po tisočkrat vozili preko Rokavskega preliva, se ne spominjajo takega viharja. Najtežje so prizadeti radi viharja ribiči, ki ne morejo s svojimi malimi čolnički niti pet metrov od obale. Le med Kingsdownom in Sandwich-Bayem je bilo morje radodarno. Pet milj vzdolž obale leži na tisoče in tisoče morskih rib in rakov, ki jih je razburkano morje vrglo na suho.

Led in sneg v Angliji.

V Angliji so zapadli silni zameti snega. Tri dni je neprestano snežilo, tako, da so avtomobili in vozovi običajni sredi ceste v snegu. Celotne avtomobilske ceste, kakor ona iz Londona v Birmingham, po kateri vozi dnevno na tisoče avtomobilov, so postale za promet neuporabne. Vsi poizkusi, da bi očistili ceste s sneženimi plugi in celo z vojaškimi tanki, so ostali brezuspešni. Mnogi mal, kraji v Walesu in v južni Angliji so popolnoma odrezani od sveta in so morali racionalizirati svoje zaloge živil in premoga. Mleko jim pošiljajo z zrakoplovi, ki mečejo mlečne posode iz nizkih višin na tla, kjer jih prebivalci lovijo z razpetimi odevami. V mestu Canterburg je narasla mala rečica in poplavlja mesto, takoj nato pa je voda zmrznila. Mestne ulice so spremenjene sedaj v ledene potoke, prebivalci pa goje neprošlovitno živahen drsalni šport. Posebno hudo je moril mraz med živalmi. V mrazu je poginilo na tisoče in tisoče perutnine, ovac, da celo konj in goved. Sneg je med drugim zasul pastirsko naselbino s šesto ovčami, katere so komaj še pravočasno rešili.

Mož s 16 ženami

Mesto Bridgeport je že znano po svojem Jacku-razparaču in po drugih čudnih dogodkih, ki se tam vrše, zlasti z ženskami. Sedaj je vzbudil novo senzacijo meščan Bridgeporta Frank Wille, ki je tekom 15 mesecev oženil nič manj kakor 16 žen. Policija je aretirala Willeja na ovadbo njegove šestnajste žene in uvedla proti njemu preiskavo radi bigamije, to je dvoženstva, seveda če sploh moremo očitati dvoženstvo možu, ki je imel — 16 žen. Pri preiskavi je Wille priznal svoj »zločin«, kakor on ironizira svoje početje, ter izjavil, da se sam ne spominja točno, koliko je imel žen. »Jaz ne potrebujem razporeke. Ko se ene naveličam, jo odslovim in takoj priobčim v časopisu nov oglas. Nisem kriv, če me ima vsaka rada. Tudi sedaj imam 82 odgovorov na svoje oglase — in vseh 82 žensk bi bilo srečnih, ako bi jih oženil.«

Strašen zločinec

V Bridgeportu (Connecticut) v Ameriki straši že leta neki pošastni zločinec, ki z grozno točnostjo zabode vsaki šest teden ostro bodalo v prsi kake mlade ženske. Celotno dan Novega leta je ta »pošast z bodalom«, kakor imenujejo zločince v mestu, zabodel svoje grozno orožje v truplo mlade omožene ženske, ki je kmalu zatem podlegla rani. To je bila 26. žrtev pošasti. Prvič se je pojavil skrivnostni zločinec 1. 1925., ko je umoril neko mlado uradnico v Bridgeportu. Od tedaj se njegovi zločini ponavljajo vsaki šest teden in so vsi enaki. Seveda se kraj njegovih zločinov spreminja. Zločinec umori svojo žrtev zdaj v kaki knjižnici, zdaj v trgovini, včasih na najprometnejši ulici ali pa na železniški postaji v času, ko odhaja vlak. Vsakokrat je njegova žrtev mlada žena ali deklica, stara 20 do 25 let. Petindvajseti njegov zločin je bil izvršen pred petimi tedni. Nedavno je umrl šef policije v Bridgeportu Patrick Flanagan za srčno otopelostjo, ki jo je dobil od prevelikega napora, ki ga je imel zadnja tri leta pri zasledovanju grozne »pošasti z bodalom«.

Nova bolezen se je pojavila v okraju Bobrujsk v sovjetski Beli Rusiji, kjer nastopa z veliko nalezljivostjo in je zahtevala že dvajset smrtnih žrtev. Bolnikom otečejo lica, roke in noge, temperatura je visoka. Protileka seveda še niso našli.

V terek pa je nastopilo južno vreme in so se pričele tati vse ogromne plasti snega in ledu. Kot posledica so nastopile seveda velikanske polave. Temza zelo hitro narašča in je spremenila London v pravcato Benetke, s to razliko seveda, da vlada še vedno prav oster mraz. Preplavljene so vse železnike proge. Promet z avtobusi v predmestja je popolnoma nemogoč. Temza je odnesla mnogo mostov na železniški progi med Londonom in Cambridgem. Temza čimdalje bolj narašča.

Pod vodo so obsežna ozemlja in cele pokrajine v Angliji. Vasi so popolnoma odrezane od sveta. Povođenji je najhujša, kar jih je bilo zadnje čase v Angliji. V Londonu samem je več sto hiš pod vodo. V raznih angleških krajih je tajajoči se led odnesel osem otrok, ki so vsi utonili.

Donava zmrzuje in stopa iz struge.

Donava je zmrznila na vsej svoji dolžini od Bratislave pa do mesta Deutsch-Altenburg v Avstriji. Pri Hainburgu je stanje Donave 270 centimetrov nad normalo. Reka je zmrznila tu v vsej svoji širini, drugod pa nosi s seboj številne velike ledene plošče. Voda se ne more odtakati. Radi tega preti Bratislavi resna nevarnost poplave, če se ne posreči razbiti ogromnega ledenega oklepa, v katerega je Donava uklenjena. Poslan je bil poseben vojaški oddelek s 1000 kg ekrazita in 7000 kg drugih razstrelivih snovi, da razstrelijo ledeno plošev na Donavi. Po vsej Donavi je radi ledenih mas, ki plavajo na vodi, onemogočen ladijski promet. Pri Giurgiu v Romuniji je Donava zopet zmrznila v vsej svoji širini. Led je debel tu podrg meter. Romunski topovj obstreljujejo Donavo. V Bukarešti sami znaša mraz 28 stopinj Celzija pod ničlo.

Ker je madjarska vlada privolila v to, so pričeli češki topničarji obstreljevati s topovi ledeno plošev na Donavi. Ledena plošev pri Hainburgu preti tudi, da dosepe do Dunaja. Vsa nižje ob Donavi ležeča dunajska predmestja so ogrožena od poplave.

Na Dunaju je povzročil mrazovni val več nesreč in je celo zahteval eno smrtno žrtev. Kavarnar Maks Košacký se je namreč spodrsnil na zmrznjenih mokrih stopnicah pred svojim stanovanjem, padel in se tako težko poškodoval, da je na posledicah nezgode umrl. Številni posamezniki so bili prepeljani v bolnice, ker so si na ulicah zlomili roke ali noge.

Snežni viharji v Rusiji.

V vsej Rusiji so divjali te dni velik sneženi viharji, ki so onemogočili vsak promet. Ti viharji so sedaj pojenjali. Nasprotno pa poročajo iz Vladivostoka, da je vihar, ki je divjal na japonskem otoku Honbō, prešel že na otok Sahalin. Radi groznih opustošenj je na otoku prenehal ves promet. Prekinjene so tudi zveze s celino.

— Očka, ali velike ribe jedo tudi sardine?
— Seveda.
— Kako pa škatljo odpro?

7 otrok rešenih z ledene plošče

Noč groznega strahu in obupa je preživelo od torka na sredo sedem otrok, ki so se drsali v terek popoldne na zmrznjenem morskem bregu v Wilhelmshavnu. Ledena plošča, na kateri so se drsali, se je odtrgala in morje jo je zaneslo daleč stran od brega. Pristaniška uprava je takoj ukrenila vse potrebno, samo da reši otroke. Mobilizirane so bile vse ladje, motorni in navadni čolni, žarkometi so razsvetlili vso okolico. Ob 6. uri zvečer so se čuli na megafonski postaji, kako otroci kličejo z morja na pomoč. Le malo upanja je bilo, da bi smrtno prestrašeni stariši še videli kdaj svoje ljubljence. Linijska ladja »Schlesien« je s svojimi močnimi reflektorji preiskala vse morje okoli Wilhelmshavna, končno pa so vseh sedem otrok le našli ter jih vse zmrznjene in prestrašene rešili z ledene plošče in jih izročili starišem. V mestu vlada nad rešitvijo otrok veliko veselje.

RADI GOLJUFIJE OBSOJENI NA SMRT.

Najvišje sodišče v Moskvi je obsodilo trgovskega ravnatelja v žitnem oddelku državne banke Poljakova in njegovega pomočnika Pelesnina na smrt, ker sta dajala pripadnikom tajne trgovske informacije in ker sta sleparsko prodajala državno žito. Ravno tako sta bila obsojena na smrt dva trgovca, sedem drugih pa na večletno ječo, dočim je bilo šest obtožencev oproščenih. Sodišče je sklenilo, da za Poljakova in Pelesnino ne uporabi amnestije, obema trgovcema pa je bila smrtna kazen spremenjena v desetletno ječo.

Zatišje male sv. Terezije in njeni »Srčni rubini«

Arhitekt Jože Plečnik, umetnik po božji volji, nam je preuredil kongresni trg, da je kakor dvorana. Hodiš po tej dvorani in ti je lepo v duši, lepo v solncu, ko se belijo plošče s tal, lepo v dežju, ko se svetlikajo kapljice. Vitko se vzpenja spomenik sv. Trojice in kakor da ga nisi še nikoli videl; čudoma se izprašuje, če je to zares tisti izpred »Evrope«. In za njim uršulinska cerkev — katedrala je zdaj, velemestna na velemestnem trgu. Čim stopiš vanjo, te poboža mehko trepetanje lučk po obeh, da obstaneš in se ozreš na desno. V odsevu pramenov klečijo ljudje in se sklanjajo na klečalniku — ne klečalniku kot smo jih vajeni: umotvor je to, ki se zarezal vanj kakor v lepo podobo. In dvigneš pogled. Kdaj je bila sezidana ta kapelica? Saj ni kapelica, stari obok jel Preoblečen v marmor? Skrivnostno tekajo odsevi drobnih belih lučk po belini oboka. Spodaj medena posoda, ki ji utripajo lučke na robu, sredi njih rože, zadaj omrežje kakor stebelca trstike. In kip sv. Male Terezije zavija vate, da ni več kip, ampak je prav tista Mala Cvetka, ki je v zatišju samostana, v preprostosti duše ljubila Ljubezen tako, da je izgorela v svetništvo. Kako je to vrli Plečnik do dna doumel! Ni postavil kipa na vidno mesto v cerkvi. Kakor je mlada Gospodova ljubljenska v zatišju živela in delala, tako je skrita tudi zdaj v zatišju in vendar ni skrita: njena ljubezen utripa, poboža te, komaj da se ji približaš. — Ves prevzet od preprostote in prav zato prave lepote zunanega in notranjega zatišja, obstaneš in občutiš, kako plahutajo krila onstranskega miru in se ti hoče duša odpočiti. Ta »zatišje sv. Male Terezije«, delo arh. Plečnika in njegove šole, je umetnina, kakršne je zmožen samo velik duh in kakršna je v okras vsemu mestu. »Srčni rubini svete Male Terezije Deteta Jezusa« izpod peresa sosedje tega zatišja, uršulinke in pesnice m. Elizabete, se ti zganejo v duši in ti prepletejo misli. Vnovič se ozreš v svetnico pred seboj in jo primerjaš z ono v knjigi — ne več skromno zemljanko, s ponosno izvoljenko Kralja nebes in zemlje. Iz zatišja pred teboj se zasvetlikajo rubini iz zakladnice duševnega življenja svete Male Terezije in vidiš dvoje oseb: Eno, ki se je ponižno sklanjala pod križem trpljenja na tem svetu, in drugo, ki stoji ob Gospodovi strani in je mogočna pomočnica in priprošnjica. V duhu prebiraš strani »Srčnih rubinov«: Pesmi te skromne Cvetke, te velike svetnice so, razložene, iz dna duše občutene in podane v premišljevanjih. »Nagni uho,« pravi m. Elizabeta v uvodu, »poslušaj Terezijino liro, ki zveni po tej knjigi. Dlagoriti, če bodo zvoki njene visoke pesmi tudi v tebi zanetili božjo ljubezen, če... stopiš na »malo pot«, v številu tistih srečnih, ki jih je sama izprosilala od Jezusa, z besedami: »Prosim te, naj pade tvoj pogled na veliko število malih, preprostih duš; rotim te, izvoli si na zemlji množico malih žrtev, vrednih tvoje ljubezni!« S »Srčnimi rubini« dosepeš v to »številno nalih, preprostih duš«. M. Elizabeta je prekosila samo sebe, ko nam jih je tako podala, da ti njena razmišljanja jasno odkrijejo pot svete Male Terezije, kako je hodila v zatišju z Gospodom in dospela v veliki Dom miru. In kakor bi bile odveč besede za podrobno ocenjevanje »Zatišja« v cerkvi, tako so tudi odveč za »Srčne rubine«. S tem umotvorom duhovnega življenja boš razumel »Zatišje« in s pogledom na »Zatišje« boš nehote hotel poznati vsebino »Srčnih rubinov«. Oboje pa dobiš pri uršulinkah.

VOLKOVI OBLEGALI VAS.

Se razume, da radi hude zime tudi v Sibiriji razsaja volčja nadloga. Volkov je v Sibiriji vedno veliko, a letos jih je toliko, kakor že deset- in desetletja ne pomnijo. Največ trpi od njih jenijska oblast. Volkovi so nedavno neko vas v pravem pomenu besede oblegali! Pred vas Pilovo v jenijski oblasti se je pripodila velika jata volkov, ki so vdrli v hiše na meji vasi, nkar so se prebivalci zabarikadirali. Volkovi se niso ganili z mesta, ljudje pa so bili od sveta odrezani in niso mogli obvestiti skrajno oddaljenih sosednjih vasi o svoji stiski. Slučaj pa je hotel, da je letel čez vas vojaški aeroplan, ki je stvar opazil. Volčja krdela so se medtem silno pomnožila. Iz jenijskega pa sta prišla dva močna vojaška oddelka, ki sta zverli deloma postrelila, deloma razgnala in prebivalce rešila.

Vigred

Izšla je prva številka lista »Vigred« za leto 1928. Ze vnanjost je nekoliko prenovljena. sicer pa je čisto prav, da je ohranila lepo in pomenljivo sliko na obojni strani. Kakor je razvidno je razdelitev snovi ostala ista, kakor lani, ki pa tudi popolnoma ustreza zahtevam naših deklet. Ta številka je predvsem božična. Božične pesmice pravih in resničnih pesnikov, kakor tudi prvi poizkusi najmlajših. Kakor lani izhajata tudi letos dve povesti, ki obetata biti prav zanimivi. Prav je, da so ostali uvodni članki razmišljajoče, verske vsebine. Večernih razgovorov želimo prav mnogo našim dekletom o vseh tako zelo aktualnih vprašanih sedanje dobe. Tudi manjši članki in črtice so prav posrečeni in vzeti iz dekliskega življenja. Stana iz Rožnega doma bo tudi v tem letu navajala čitateljice, da bo z vsakim letom čimdalje več »Rožnih domov« po vsej Sloveniji. Kotiček od srca do srca se ni ne le opustil, temveč celo razširil. Gotovo so o tem določala dekleta sama. V rubriko »Kako je drugod« želimo še prav mnogo pogledov skozi okno naše domovine v vse sosednje in tudi druge države. Oddelek »Vigrednica gospodinja« ima letos kar tri oddelke: Gospodinjstvo, zdravstvo in lepo vedenje. Pogrešamo še izrecnih navodil tudi materam, ker smo prebricani, da je med naročnicami »Vigredi«, tega edinega katoliškega ženskega lista, prav gotovo lepo število mladih mater. Rubrika »Organizacija« je namenjena predvsem orlicam, vendar tudi drugi prav radi kaj zvejo iz njihovega življenja in delovanja. V »Drobižu« nas je razveselil tolmač raznih tujk. Gotovo pa pride v ta oddelek poleg uredniških pripomb tudi še mesec za mesecem mnogo drobtinic iz dekliskega za deklisko življenje.

Priznati moramo, da je šla »Vigred« zopet korak naprej. Ne toliko v literarnem oziru, kakor pač po vsebini, ki ji je namen, dekleta ne samo zabavati, temveč tudi poučevati, izobraževati in jim dajati oporo v vseh zadevah. Zdi se nam, da ne zahtevamo preveč, če rečemo: »Vigred« v vsako slovensko hišo!

Akademski pevski zbor

Ljubljanski akademski pevski zbor, ki bo priredil dne 12. januarja svoj drugi koncert v Ljubljani, je bil ustanovljen v jeseni leta 1926. Zbor je strogo stanovski in združuje akademike vseh strok in brez razlike politične pripadnosti.

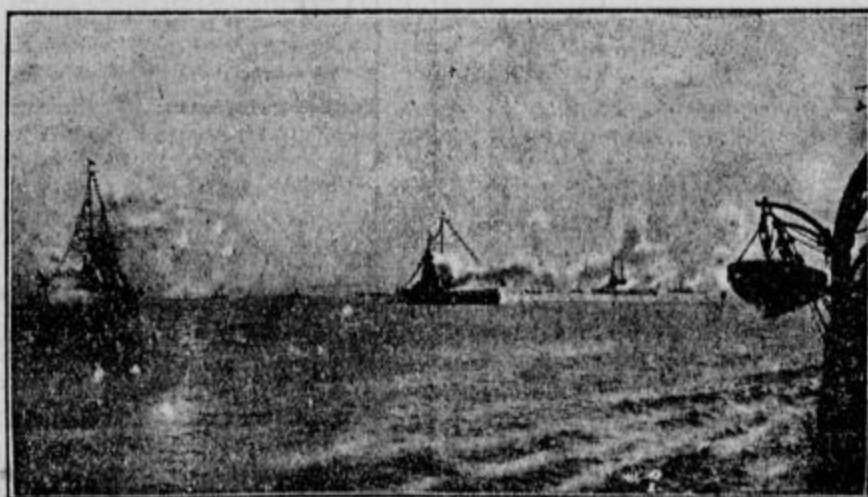
Namen zbora je umetniško izvajanje predvsem slovenskega in slovanskega vokala v vseh njegovih razvojnih dobah. Ta namen hoče doseči interno z muzikalno poglobitvijo in s tehnično izpopolnitvijo, čemur služi pevski teoretično-praktični tečaj, v katerem se vežba ves zbor. To notranje delo bo dalo zboru moč, da bo dostojno predstavil slovensko glasbo do najmlajše na svojih koncertih doma in v tujini. Seveda se mora zbor boriti s številnimi težkočami, ker nima vsled nezanimanja ne moralne ne gmotne podpore merodajnih strani.

Akad. pevski zbor predstavlja s svojim deloma letno se menjajočim članstvom, kar je zboru le v prid, ker ga brani, da bi zakorel v neki gotovi višini in se zaprl novemu valovanju — stremiljenje osredja slovenske mladine za umetniško popolnostjo — za lepoto.

Pridobivajte novih naročnikov!

— Kaj? Ste mi pravili, da niste nikdar utrujeni, pa Vas najdem, ko se blaženo odpočivate.
— Saj ravno zato.

Velike vaje japonske mornarice so se vršile te dni pod vodstvom japonskega cesarja. Udeležilo se jim je veliko število japonskih vojnih ladij.

ki jim niso pristojali in sicer v taki izmeri, da znaša že pri enem uslužbencu za dobo zadnjih treh let prebitek okoli 25.000 Din?

8. Kdo je zakrivil, da bivši knjigovodja še potem ko je bilo jasno, da je najmanj vsled nesposobnosti in malomarnosti omogočil Meniciju defraudacije še pol leta neovirano vršil svoje posle, kljub temu, da je revizijska komisija oblastnega odbora bila mnenja, da se ima takoj suspendirati?

Za enkrat je dovolj vprašan. Ampak tako je pri gg. demokratih: Kar je koalicijski doberga napravila, to je omenjeni list označil kot zaslugi demokratov, kar so pa demokrati in NSS kozlov ustrelili, to naj narodna koalicijska krije. Ne gospodje, bilo je to enkrat in ne bo več. Zaspanosti in nesposobnosti ne bo krila firma narodne koalicije pa četudi še tako grozite z denunciacijami od 17. decembra 1927.

Ptujski meščani vedo za predstoječe volitve prav dobro kako je in sicer: Kdor ljubi gnili sistem in razsipavanje denarja, bo glasoval v I. skrinjico, kdor ljubi delo in pošteno narodno gospodarstvo, bo vrgel krogljico v prvi vrsti v skrinjico III., ki je naša. Glede skrinjice II. pa povemo, da ni in ne bo prišel čas, da bi nemškutarija spet oživila in da bomo ostali neizprosnii, da se ne povrnejo dogodki kot pri zadnjih državnozbornskih volitvah. Nočemo dirati v pravice Nemcev, nemškutarske propagande in zlorabe pa ne bomo trpeli, to naj si vsi prizadeži zapomnijo. Da je naša narodna vest čista kljub sramotnemu demokratov, moramo poudariti, da so vse narodne liste vezane in da slovenski glasovi vsled neenotne liste ne bodo prišli v zgubo.

⊕ Javni volivni shod sklicuje krajevna organizacija SLS na 6. t. m. ob 10 predp. v gostilniških prostorih g. Mihe Brenčiča. Na dnevnem redu sta govora gg. nar. posl. Venjenjaka in Žebota.

Ljubljana

NOČNA SLUŽBA LEKARN

Drevi imajo nočno službo: Bahovec na Kongresnem trgu, Ustar na Sv. Petra cesti in Hočevar v Šiški. — Jutri imata nočno službo Sušnik na Marijinem trgu in Kuralt na Gospo-
evtski cesti.

★

⊙ Brat Frančišek Asiški je ime filmu, ki se je včeraj 5. t. m. ponoči v prvi predstavljaj v Kinu Dvor v Ljubljani. Ta film, katerega bomo iz strokovnega peresa še podrobno ocenili, je gotovo religiozni film prve vrste. Življenje asiškega svetnika poteka pred našimi očmi v čudovitih slikah, polnih življenja, barve in pretresljivih učinkovitosti. Pred nami vstaja pestri, nasprotij polni, pa sočni in krepki srednji vek — visoki kler in sveti ubožec, viteško razkošje in meniška odpoved, zemlja in nebeška ljubezen. Ravateljstvo kina Dvor je storilo vse, da je z godbo in s petjem šentjakobskega cerkvenega zbora, ki je izzvalo glasen aplavz, poglobilo svečanost in nežno razpoloženje, ustvarjeno po slikah, ki so se močno vtisnile v dušo. Predstava je pokazala, kako velik je pomen in moč filma tudi v pogledu religiozne izobrazbe duha in srca, če se postavi v to visoko službo. Premijera tega mojstrskega dela pa ni bila tako obiskana kot bi bilo pričakovati in dolžnost publike je, da jutri in dalje, dokler se bo ta film predvajal, napolni dvorano kina »Dvor« do zadnjega prostora.

⊙ Razstava slik. Danes 6. t. m., se otvori v Jakopičevem salonu v Tivoliju v Ljubljani razstava slik hrvatskega akademikega slikarja gosp. Slavka Tomerlina. Slike so večinoma motivi iz Slavonije.

⊙ Kaj je s priklopitvijo Kodeljevega? Ze preteklo pomlad sta se ljubljanska in moščanska občina izrekli za priključitev Kodeljevega k ljubljanski mestni občini, izvedena pa stvar

Huda lakota v južnih deželah

Hercegovinska oblastna skupščina v Mostarju razpravlja te dni o pomoči stradajočim krajem. Posl. Vuković je v svojem poročilu navedel, da v mnogih vaseh ni prav nobene hrane več in jedo ljudje listje, drevesno skorjo, trhel les itd. Podpora naj se da v denarju, ker je živež pri trgovcih do 20 odstotkov cenejši nego v pomožnih zadrugah.

Tudi splitska oblastna skupščina je te

Strašna smrt med ledom

Čevljar Brmež iz Budine pri Ptujju se je vračal neko noč po Božiču domov. Revez je padel v potok Rogoznico in je pri padcu zdrobil zamrznjeno gladino ter prišel v vodo. Hotel se je očitno še rešiti, a so mu pošle moči. Ko so ga čez več dni našli, je stalo nje-

dni nujno obravnavala o pomoči stradajočim. Poročila so naglašala, da je letos Dalmacija pridelala 6000 vagonov manj žita nego lani; a že ob srednje dobrih letinah Dalmacija navadno strada, kaj šele letos. Poseben odbor odide v Belgrad, da predloži vladni zahteve za prvo pomoč. Zahtevajo 300 vagonov koruze, nadaljevanje javnih del in davčne olajšave.

govo truplo pokneci zamrznjeno v vodi in se je z roko krčevito prijemalo še veje drevesa na bregu. Morali so led razbiti, da so truplo spravili na kopno. Brmež je bil gluhomem in znan daleč naokoli. Zalostna njegova smrt je vse prebivalstvo globoko pretresla.

Uradna poprava volivnih imenikov.

Mariborski mestni magistrat je začel z uradno popravo in prepisovanjem stalnih volivnih imenikov. Kdor ni vpisan v volivni imenik ali kdor si je pravico za vpis v zadnjem času pridobil, naj se do 15. januarja javi v tajništvo SLS, Koroška cesta 1, ali pa na magistratu (konskripcijski urad) med uradnimi urami S seboj vsakdo prinesi kak dokument.

□ Mariborsko gledališče je dobilo z novim budžetom smartni udarec. Subvencija, ki je znašala lani 900.000, letos 720.000, se je zmanjšala sedaj na 320.000 Din. Prve časopisne vesti o tem strahovitem zmanjšanju subvencije so se zdele na prvi pogled morda nemogoče in smešne; saj bi bilo isto, kot če bi se ljubljanskemu gledališču državna pomoč zmanjšala od sedanjih skoro 5 milijonov na 2 milijona. Zato se je odpeljal naš upravnik s prvim vlakom v Belgrad, kjer je našel v umetniškem oddelku ravno tako splešeno večino ostalih intendantov. Ali ni pomoči: časopisne vesti so bile točne! Za bodoče budžetno leto nam je milostno naklonjenih 320.000 Din. To seveda ni subvencija, to bolj spominja na napitnino. V prvem trenutku pa je stvar za Maribor izgledala še strašnejše: hoteli so sploh ukiniti mariborsko gledališče, pač pa ljubljanskemu povišati subvencijo za 100.000, za kar bi bilo to obvezano prihajati po dvakrat na teden v Maribor gostovat. Energičnemu nastopu naših poslancev v fin. odboru se je zahvaliti, da ni prišlo do tega, toda več kot 320.000 pa se pri najboljši volji ni dalo izbiti. — Kaj zdaj? Operi v Mariboru je za vedno odbilo. Če se najde drugod vsaj še 300 tisoč, bo mariborsko gledališče, seveda brez opere, obstajalo še nadalje, brez te vsote pa je čisto izključeno, da bi se moglo držati. V rokah lokalnih faktorjev je torej nadaljnja usoda mariborskega gledališča.

□ Spremembe na sodnji. Vodstvo okrajnega sodišča v Mariboru je prevzel sod. svetnik Fran Pečnik. Dosedanji vodja sodni svetnik Ivan Zemljčič je vstopil v kazenski senat namesto sodnega svetnika dr. Travnerja, ki je prevzel nesporni oddelek VI. (desni breg); sodni svetnik dr. Senjor pa je določen za sodnika poedinca na okrajnem sodišču, kjer je bil dosedaj sodni svetnik Fr. Pečnik. Pisarn. oficijal Anton Predikar je — ker je doslužil polna leta službe — na lastno prošnjo trajno upokojen.

□ Smrtni slučaj v Mariboru. V Mariboru je umrla komaj 26letna soproga zvančičnika državnih železnic Elza Matuš. Pogreb bo danes ob treh popoldne. — Umrla je 48letna Terezija Vezjak, koje pogreb bo danes ob 4. uri popoldne. — V visoki starosti 86 let je zaspala v Gospodu zasebnica Filomena Vizjak, ki bo pokopana danes ob en četrti na četrto uro popoldne. — Mrtvo so našli v Gregorčičevi ulici 58letno hišnico Julijano Potočnik, koje truplo bo izročeno materi zemlji danes ob treh popoldne.

običajnega dnevnega reda bo poročal predsednik g. Frelih o novi davčni reformi ter stanovanjskem vprašanju. Obenem se bo protestiralo proti čl. 69 fin. zakona, kateri ogroža našo lastnino ter proti previsoki obdajitvi lastnih stanovanj na deželi.

Cerkveni vestnik

Križanska Moška in mladeniška Marijina družba ima danes zvečer ob 6 redni mesečni shod.

Se te čas, da si nabaviš potrebu!

beležni koledar

Cena Din 14.—. Zalo ništo trgovina

M. Tičar, Ljubljana

Orel

Orlovski odsek Krakovo-Trnovo pozivlja vse mlade, ki so se že udeleževali telovadbe, ter vse one, ki žele na novo vstopiti v naše vrste, k redni mladčevski telovadbi, ki se vrši vsako soboto od pol 8 do 9 v domu (Karunova ulica 14).

Ljubljansko okoliško okrožje. Tehnični tečaj se dne 8. jan. vsled nenadnih zaprek ne vrši.

Trobentaški tečaj O. P. v Ljubljani. Pozivamo odseke, da sigurno prijavite do 8. t. m. udeležbo za trobentaški tečaj v Ljubljani. — O. P.

Poizvedovanja

Realčan je izgubil 5. t. m. risalno orodje v Vegovi ulici ali na Čojzovi cesti. Pošten najditelj naj ga odda Trnovski pristan 4.

Zobar-dentist Ivan Novak

Ribnica, Dolenjsko

zopet redno ordinira

Celje

⊗ Predavanje o bratih Ipaveh. II. del, o Benjaminu Ipavcu, se bo vršilo dne 16. jan. v Ljudski univerzi. Na željo predavatelja g. dr. Schwaba bodo celjski združeni pevski zbori po predavanju zapeli Ipavčevo »Bodi zdrava domovina«.

⊗ Število nemških otrok na celjski mestni osnovni šoli. Glasom časopisnih cest je letos med 207 učenci deške mestne osnovne šole vpisanih le 25 učencev, pri katerih so stariši izjavili, da so nemške narodnosti. Še manjše je število nemških učenk. Med 272 učenkami mestne dekliške osnovne šole je namreč samo 8 učenk nemške narodnosti. Ob tem številu nemških učencev seveda ni govora o ustanovitvi nemških paralelek.

⊗ Nočno lekarniško službo opravlja do jutri še lekarna »Pri orlu« na Glavnem trgu, od jutri dalje do vključno 13. januarja pa lekarna »Pri križu« (mag. pharm. Fedor Gradišnik) na Cankarjevi cesti.

⊗ Čebelarški občni zbor podružnice za Celje in okolice se bo vršil v nedeljo 8. prosinca 1928 ob 3 popoldne v klubovi sobi hotela »Evrope« v Celju z običajnim dnevnim redom. Čebelarji, udeležite se tega zborovanja vsi in točno! Vabljeni in dobrodošli so pa tudi oni čebelarji, ki do sedaj še niso bili člani podružnice, da pridejo na zborovanje in pristopijo k čebelarškemu društvu kot novi člani.

Sport

SK Jadran. Opozorilo vsem aktivnim članom! Od 5. do 15. t. m. naj prinese vsak čevlje in eventualno dres k tajniku, Rimska cesta 10, v srhu popravila za pomladansko sezono. Opremo prinese lahko vsak v času od 8. do 19. ure.

TUDI V SREDNJI EVROPI SKOČILO ŽE ČEZ 70 METROV.

O Božiču so olimpijsko skakalnico v St. Moritzu preskusili, in je izpolnila vse vanjo stavljene nade. Skakalnica je prava umetnina, in jo smatrajo za najboljšo ne samo v Evropi, temveč na svetu sploh. Vtis na tuje obiskovalce je bil pri pregledovanju naravnost očarujoč. Kakšni skoki bodo možni? Norvežan Lisegaard, ki trenira italijansko moštvo in ki smo o njem že pisali, je dejal, da ni videl v vsej Evropi tako lepe in uspehe obetajoče skakalnice, in njegovi norveški tovariši tudi ne. Vsi dobri skakalci, ki so bili pri preskušnji navzoči, so dejali, da bo omogočila skoke od 70 do 75 metrov. Še preden je pa skakalnica v St. Moritzu izkazala tak rekordni skok, so dosegli amurčarji na skakalnici Bernina v Pontresini — zraven St. Moritza — to, kar obeta ona v St. Moritzu. — Vidi se jim, da imajo izobren trening za seboj in da so že v najboljši formi. Na novega leta dan je bilo, ko so skakali. Prvi je skočil mladi Švicar Trojani, 63 m. Drugi skok ga je pognal 66,5 m daleč, a ni obstal. Sedaj je prišel na vrsto Norvežan Lisegaard, 69 m! Takoj za njim je pa splavala po zraku kresna postava Trojanija — 71 metrov! V Švici in tudi sicer v Evropi razen v Skandinaviji takih skokov še niso videli. Saj tudi v Skandinaviji niso pogosti; T. Thams je skočil 71,5 m daleč, 19letni Ruud 72 m, in to je obenem svetovni rekord. To bo boj! Saj prideta tudi Thams in Ruud na olimpiado.

MIR MED ČEHI IN AVSTRIJCI.

V Budejovcah so se sešli zastopniki češko-slovaške in avstrijske nogometne zveze, da se poboljšajo. Volja je bila na obeh straneh dobra, in so se zato po kratki debati precej hitro zedinili. Podali so izjavo, sedem točk obsegajočo:

1. Obe zvezi bosta zastavili ves svoj vpliv, da se vršijo borbe v bodočnosti fair in neoporečno.
2. Da bodo igre gladko potekale in da bodo imele prijateljski značaj, se ustanovi dario za ono moštvo, ki igra najbolj fair.
3. Izdelali bodo skupni kazenski register.
4. Potrudil se bodo da bodo dobili za igre objektivne sodnike, s kolikor možgno strogimi nazori.
5. Češko-slovaška zveza jemlje izjavo avstrijske zveze s posebnim zadoščenjem na znanje.
6. Vrh tega se bosta obe zvezi potrudili, da bosta s tehničnimi odredbami varovali igravce tudi pred gledavci.
7. »Srednjevropski pokal« naj se eventualno razširi tudi na amaterska društva.

Obojestranski zastopniki so to izjavo podpisali in so obljubili, da bosta zvezi na svojih prihodnjih sejah medsebojni bojkot odpravili.

Kakor znano, se je začel prepir in bojkot vsled napada dunajskega občinstva na igravce praške »Spartee« ob priški zaključne tekme za srednjevropski pokal. Z gornjo izjavo je dosežen sporazum, in vse bo šlo zopet po starem tiru naprej.

V lokalni,

v katerem ni „Slovenca“, tudi ni mesta za našega človeka. Zahtevajte „Slovenca“ povsod.

Šah

Te dni je končal zimski-pokalni turnir šah. kluba »Triglave«. Prvenstvo kluba in obenem pokal kot prehodno darilo si je priboril g. Danilo Kocjan. Na drugo mesto se je povzpel g. Kitak Gofko. Terfila, Kavčič, Pfeifer, Rupnik in Luštar so zasedli ostala mesta. Turnirja so se člani z zanimanjem udeleževali.

V soboto, 7. januarja t. l. ob 8 zvečer igra naš novi prvak simulantko proti članom »Triglave«. Udeležba je za vse člane obvezna. Vabljeni so tudi drugje prijatelji šaha.

V nedeljo, 8. januarja t. l. ob 3 popoldne v »Narodni kavarni« šah. klub »Triglave« prijateljski match za prvenstvo »Ljubljanskega šah. kluba« na 8 deskah. Ta tekma bo zanimiva, ker stopi v ter boju »Triglave« prvič nasproti veliko močnejšemu nasprotniku. Odbor poziva vse igravce, ki nastopajo za prvenstvo kluba, da se sigurno in točno udeležijo v srhu domene sobotnega sestanka. — Odbor.

Prireditve in društvene vesti

Ljubljana.

Novo božično igro »Mesiac« bo vprizorilo Kat. društvo rok. pomočnikov v Rekodelskem domu, Komenskega ulica 5l. 12. danes sv. Treh kraljev dan in v nedeljo dne 8. jan., obakrat ob petih popoldne.

Sentpetersko prosvetno društvo priredi v soboto dne 7. jan. zvečer ob pol 6 predavanje za mladino.

Občni zbor Aero-kluba »Naša krila« v Ljubljani. Člane(ice) in prijatelje Aero-kluba opozorjamo na občni zbor, ki se vrši dne 31. jan. ob 6. uri zvečer v restavracijskih prostorih g. Frana Krapeža v Kazini. Dnevni red: Poročilo predsedstva. Poročilo tajnika. Poročilo blagajnika. Poročilo revizorjev. Volitve novega odbora. Slučajnosti. Radi velevažnega našega pokreta udeležba dolžnost. — Oblastni odbor Aero-kluba »Naša krila« v Ljubljani.

Dve aktualni predavanji priredi »Društvo za raziskavanje jame« in sicer bosta prenavala univ. prof. dr. Hadži »O prehrani jamske faune« ter g. Michler »O lanski ekzkurziji v Gradišnico«. Obenem se bo vršil tudi občni zbor imenovanega društva. Čas in kraj se bo določil pozneje, kar bo pravočasno objavljeno.

Šišenska prosveta priredi na dan sv. Treh kraljev dne 6. t. m. predavanje o prvi dobi krščanstva. Predavanje bo pojasnjeval kino s filmom Sv. Sebastijan, cesarjev tribun. Začetek ob 7 zvečer. — Člane pevskega in dramatičnega odseka ter vse one, ki sodelujejo pri prireditvah »Prosvete«, vabimo za petek dne 6. t. m. na dan sv. Treh kraljev ob pol 5 popoldne v društveno dvorano. Prosim točno, ker je ob 7 predavanje. — Predsednik.

Slovensko planinsko društvo opozarja že danes na svoj planinski ples, ki se bo vršil 1. febru-

arja 1928 v vseh prostorih Uniona. Čisti dobiček je namenjen za popravo in razširitev naših planinskih naprav.

Celje.

Pevci pevskega zbora Kat. prosv. društva v Celju — in sicer vsi — naj se zanesljivo udeležijo v ponedeljek dne 9. jan. ob 8 zvečer skupne pevske vaje celjskih pevcev. Vaja se vrši v gimnazijski telovadnici. Vadiji bomo pod vodstvom gosp. dr. Schwaba Ipavčevo »Bodi zdrava domovina«.

Ostali kraji.

Ljudski oder v St. Vidu nad Ljubljano vprizori v nedeljo dne 8. jan. ob pol 4 popoldne »Ben Hur«.

Tržič. V našem domu ima na praznik Treh kraljev po večernih svojo običajno družabno prireditev dekliška Mar. družba. Na programu so »Koledariki«. V nedeljo in ponedeljek se pa vrši XI. oziroma XII. prosvetni večer s kulturnim kinopredavanjem.

Irsanje. Prosvetno društvo priredi v nedeljo dne 8. jan. ob pol 3 pop. v društvenem domu predavanje: Naše časopisje.

Cerknica. Prosvetno društvo vabi na prosvetni večer, ki bo v nedeljo dne 8. jan. ob 7 zvečer v društveni dvorani. Na sponedu je predavanje: Quo vadis, kar pojasnjujejo skiptične slike, ter podoben predavanje o vinogradništvu, kar pojasnjujejo filmske slike.

Kor. Bela. Socialni tečaj se nadaljuje v nedeljo dne 8. jan. ob pol 10. Predava g. prof. Dolenc. Na praznik dne 9. jan. pa priredi prosvetno društvo skiptično predavanje »Zena v luči katoliške cerkve«.

Bled. Prosvetno društvo priredi v nedeljo dne 8. jan. po večernih predavanje o sodobnem predanjanju katoličanov v Mehiki. Predavanje pojasnjuje skiptične slike.

Občni zbor Društva hišnih posestnikov za Bled in okolice se vrši v soboto dne 7. t. m. ob pol 8. uri zvečer v hotelu »Beograd« na Bledu. Razen

jan. 265, febr. 275, marec 282, april 285, maj 290, oves baški zdrav rešetan 300, moka 0 g vag. bl. lko Ljubljana, plač. po prejemu 500; zaklj. 6 vag. pšenice; tendenca čvrsta.

Novi Sad. Pšenica bač. 300-310, potiska 302.50-312.50, ban. 300-310, sr. 297.50-307.50, rž bač. 285-295, ječmen bač. in sr. 245-250, oves bač., sr., sl. 250-260, kuruza bač. stara 215-225, bela 235-245, ban. 215-225, l. par. Vršac 220-227.50, sušena 240-247.50, sr. 215-225, moka 0 g in gg 425-437.50, št. 2 405-415, št. 5 385-395, št. 6 317.50-325, št. 7 260-270, št. 8 200-207.50, otrobi bač., sr., slav. 195-200, fižol bač. beli 370-375, z roko brani 375-385. Tendenca prijaznejša. Promet: 8 vag. pšenice, 23 vag. kuruze, 2 vag. ječmena, 3 vag. moke.

Budimpešta (terminalska borza), 5. jan. Tendenca čvrsta. Pšenica marec 31.54, 31.44, zaklj. 31.46-31.48, maj 31.88, 31.86, zaklj. 31.88-31.90, okt. 29.80, 29.36, zaklj. 29.36-29.38, rž marec 30.46, 30.42, zaklj. 30.44-30.46, maj 30.44, zaklj. 30.44-30.46, okt. 24.60, 24.64, zaklj. 24.64-24.68, kuruza maj 25.90, 25.86, zaklj. 25.84-25.86.

Po svetu

Upor blaznožev v Buenos Airesu. V Buenos Airesu so se uprli v bolnici Mercedes blazneži, ki so si preskrbeli od zunaj revolverje. Šest blaznožev je napadlo svoje čuvaje in pobegnilo. Enega od njih so ujeli, ostalih pet pa je izginilo brez sledu.

Coolidge zatekla roka radi noveletnih pozdravov! Predsednik Združenih držav je sprejel te dni zastopnike čnosopisja, katerim je izjavil, da je trdno prepričan o blagostanju, ki bo tudi to leto vladalo v Združenih državah. Pri sprejemu je imel Coolidge desno roko obvezano. Je to posledica noveletnega čestitanja, pri katerem je moral Coolidge stisniti roko 3291 obiskovalcem!

Usoda sleparja Cooka. Znano je, da je povzročil svoječasno Amerikanec Cook veliko hrupa, ko je trdil, da je odkril severni tečaj. Po odloku najvišjega sodišča v Washingtonu mora sedaj odsedeti 14 let v zaporu, kazni, na katero je bil obsojen. Odsedel je že dve leti v ječi, bil pa mu je dovoljen oddih v prostosti. Po omenjenem sklepu sodišča se mora vrniti v zapor. Prod. l. 1930. ne more misliti več na kak oddih v prostosti ali pa na pomilostitve.

Kača v zrakoplovu. Sedaj se nahajata angleška letalca miss Miller in kapitan Lancaster na velikem zrakoplovnem poletu v Avstralijo. Ko sta pred dnevi oba letalca letela s svojim zrakoplovom »Rdeča rožica« iz Rangoona v Tavoi, je kapitan Lancaster opazil v svoji kabini kačo, vendar pa ni smel zapustiti krmila. Kača se je medtem splazila v kabino miss Miller, kateri se je posrečilo, da je kačo ubile. Kakor domnevata oba letalca, se je kača splazila v zrakoplov najbrže v Rangoonu, kjer je zrakoplov pristal na zemljo.

40 letnica Viljemove žene. Pred dnevi je slavila druga žena bivšega nemškega cesarja Viljema II., princesa Hermina, 40 letnico svojega rojstva.

Najlepšo roko v Italiji ima neka 17 letna licejka v Neapolju. Neko časopisno podjetje v Italiji je prišlo na originalno idejo, da organizira tekmo najlepših rok. Prejelo je 40.000 fotografij, izbrana in za najlepšo razglašena pa je bila ravno roka te mlade licejke.

Kuga v Argentini. V Rosario de Santa Té v Argentini se je nenadoma pojavila kuga, ki je imela že šest žrtev. Sanitarne oblasti so podvzele vse mere, da se ta strašna epidemija ne razširi dalje.

Poplava na otoku Martinique. Dne 30. decembra je velikanski vodni ciklon opustošil vso severno obalo otoka Martinique. Škoda je ogromna.

MALI OGLASI

Vaška drobna vrsta cca 1:50 Din ali vsaka beseda 50 nar. Najmanjši oglas 3 ali 5 l. in. Oglasi na devet vrstic se računajo više. Za odgovor znamo. Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo!

Službe iščejo

PRODAJALKA
starejša, mešane stroke, izvrstna detailistinja, želi svojo službo prenesti tu v mestu. - Sprejme tudi manjšo podružnico. Ponudbe na upravo pod: »Dobra računarica« 10474

Trgov. pomočnica
išče službo v manjši trgovini z meš. blagom na deželi ali v bliž. mesta. - Cenj. ponudbe pod šifro: »Takoj št. 70« na upravo.

GOSPODIČNA
resna in pridna, išče mesta kot prodajalka ali pisarniška začetnica. Govori nem., ital., srbohrv. in franc. Nastopi takoj. - Ponudbe pod: »Zmožna« na upravo »Slovenca«.

NATAKARICA
mlada, z 2 letno prakso, želi prenesti službo s 15. jan. Med prostim časom bi opravljala druga dela. - Naslov v upravi »Slovenca« pod šte. 88.

Krojaška ga vajuca
takoj sprejmem. FRANC PREMLČ - Aleksandrova cesta 1, Ljubljana. 89

Kuharico
sred. let, popolnoma samostojno in pred vsem zelo čedno, se išče k manjši družini. - Pismene ponudbe pod »Dobra plača« na upravo »Slov.«

ABSOLVENT
mizar, moj šole, z večlet. prakso, dobro verziran v pohištvo, želi mesta. Naslov na upravo »Slovenca« pod »Marljva«. 109

Trezen, zanesljiv in v vsakem oziru neomadeževan bivši 45 let. odpuščenih drž. uradnik - išče službo

občin. tajnika
Ponudbe na: Josip Štanc, Lava št. 21, pošta Celje.

Mesto gospočinje
išče pridna in poštena DEKLE z dežele, izučena v gospod. šoli in je tudi že nekaj let doma vodila gospodinstvo. Službo nastopi takoj, v mestu ali na deželi. - Naslov pove uprava »Slov.« pod št. 100.

Proste službe

Sprejemem VAJENCA
za mizarstvo obrt takoj. - Jak. Kregar, Vižmarje 2.

Sprejme se starejši oženj. nadmlinar

z malo družino, za valčni mlin z dnevno proizvodnjo pol vagona. Reflektira se le na takega, ki je popolnoma samostojen in ima le dolgoletna spravečevala. Nastop s 1. febr. - Ponudbe upravi lista pod: »Nadmlinar« št. 75.

Vzorčna zastopstva
posebnih izdelkov tu- in inozemstva sprejema novi oddelek stanovanjske in realitete posredovalnice »MARSTAN« - Maribor, Koroška cesta 10.

Prodajalko
za meš. stroko, poštna in delavna, se sprejme takoj. Hrana in stanov. v hiši. - M. BERDAJS - Maribor.

ZASTOPNIKE
za Ljubljano in ostala mesta Slovenije išče MARSTAN, posredovalnica za stanovan'ja, posestva, vzorčno zastopstvo itd. - MARIBOR, Koroška cesta 10.

Stanovanja

Sobo opremljeno ali prazno, s posebnim vvhodom, oddam 2 gospodinjstvom. Naslov v upravi lista pod št. 85.

Soba lepo opremlj., se odda gospodu ali gospodini. - Naslov se izve v upravnistvu »Slov.« pod št. 81.

Več stanovanj
se odda pri postaji D. M. v Polju. Naslov v upravi »Slovenca« pod šte. 65.

Posestva

Enonadstr. HIŠA
z vrtom, ne perifer. Ljubljane, raprodj za 120.000 Din. Ponudbe na upravo pod šifro »Hiša z vrtom«.

Enonadstr. HIŠA
v mestu Ljubljani, naprodj za 120.000 Din. Plač. pogoji ugodni. - Ponudbe upravi pod: Hiša v mestu.

Niša-vila

enonadstropna, z vrtom, 10 minut od glavne pošte, suha in zračna lega, je naprodj. Ima 10 stanovanjskih sob, 3 kuhinje in pritikline, elektriko ter vodovod. Cena 275.000 D. Ponudbe upravi lista pod Stanovanje po dogovoru.

Kdo prodaja?

Vsakovrstno **zlato kupuje** po najvišjih cenah
Cerne, juvelir, Ljubljana - Wolfova ulica šte. 7

HL ODE
bukove la in hrastove od 20 cm naprej kupuje v vsaki množini parna žaga V SCAGNETTI - Ljubljana. 7490

Jedilnico in spalno dobro ohranj., takoj kupim. - Ponudbe upravi »Slov.« pod: »Spalnica«.

Vnajem

Klavir se išče za dnevne vaje. - Ponudbe na upravo lista pod šifro: »KLAVIR«.

Kolarska delavnica
lepo urejena, tik moje kovačije, se odda onemu, ki dobro razume vsako delo. A. GREGL, kovač, Ljubljanska cesta, CELJE

Mizar, delavnica
90 m² površine, v bližini Ljubljane, se odda v najem z vsem inventarjem. Na željo tudi stanovanje: 3 sobe in kuhinja - Ponudbe pod: »Delavnica« na upravo »Slovenca«.

Kdo kupi?

Ridova moka Din 5.-
Koruzni zdrob „ 3.50
Prvovrstni izdelki od 25 kg naprej pošila
PAVEL SEDEJ, Javornik
umetni mlin. - Gorenjsko.

Škatlje iz močnega kartona, 32x32x10 cm, nekaj sto komadov, odda Tvorniška zal. gramofonov A. Rasberger, Tavčarjeva 5.

Golobe plemenitarje, - krofice - kapucinarje, prodam. Poizve se v upravnistvu »Slovenca« pod šte. 90.

Psa-dobermana
10 mesecev starega, prodam. Poizve se v upravi »Slovenca« pod šte. 101.

2 visoki omari
prodam za 300 Din - in DVE PERNICI - Naslov v upravi lista pod št. 106.

TRBOV. PREM OG
DRVA
L. POGAČNIK
Bohoričeva 5. Telef. 2059

OPOZARJAMO
na »Mali oglasi«
v našem dnevniku. - Poslužujte se ga ob vsaki priliki!

Pletil. stroj št 8

8-60 cm, skoraj nov, malo rabljen, prodam - Naslov v upravi pod št. 87.

POHIŠTVO
v orohovem lesu, za tujsko sobo, se prodaja prav v dobrem stanju radi pomanjkanja prostora. - 1 postelja, 1 nočna omarica, 1 umivalnik, 1 pisalno miza, 1 garnitura obložena: 1 kanape, 4 fotelje, 2 kompletne oken-ki zavesti v istem blagu kakor garnitura. - Nastop pove uprava »Slovenca« pod št. 10434.

Nasa obrt

Motvoz (špaga) najceneje direktno v tovarni. Mehanična vrvarna šinkovec, Grosuplje 10245

Pri obolenju grla in ustne duoline pripravo **Angina-** special tablete **lekarna Bahovec** LJUBLJANA, kongresni trg.

KAŠO, rešprenj, ajdovo moko vedno svežo odda na debelo veletrgovina **A. VOLK, LJUBLJANA** Mes. eva cesta št. 24.

Pozor! Več oseb se dobro, tečno HRANO za nizko ceno. Kočarič Alojz, Maribor, Usnjar, ul. 2/1.

1000 Dinarjev brez truda zaslužite, ako naročite čevlje pri tvrdki JANKO KOS - Ljubljana, Tržaška cesta. - Zahtevajte cenik in pojasnilo brezplačno. 107

Budilke
F. Čuden
Ljubljana
Prešernova 1

MARSTAN, Maribor
Koroška c. 10, posreduje za nakup in prodajo posestev, hiš, gostiln, trgovin, za najem stanovanj, lokalov itd. Ima veliko izbero reflektantov na manjša posestva. Prijave brezplačno.

Priporoča se trgovina z železino **A. SUSNIK, Ljubljana** Zaloška cesta.

Trbov. premog
DRVA
L. POGAČNIK
Bohoričeva 5. Telef. 2059

Radio

Nauk o radiotehniki
Spisal Leopold Andreé
Broširan Din 60,-, vezan Din 76,-
Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.

A I 449/25. 10375

Prostovoljna dražba.
Dne 10. januarja 1928 ob 10. uri dopoldne

se vrši v pisarni notarja dr. Kuharja, Kolodvorska ulica 3, prostovoljna sodna dražba dveh hiš pok. Josipa Seidla, ležečih ob stari cerkvi v Spodnji Šiški. Najmanjši ponudek 200.000 Din; vadij 40.000 Din v gotovini. Dražbeni pogoji so pri dr. Kuharju na vpogled.

Zastopniki za vino

z dokazano večletno prakso se iščejo za veletrgovino z vinom v Mariborski oblasti.

Ponudbe z navedbo plače in reference je nasloviti na anončno ekspedicijo **RINKO SAX v Mariboru** pod »zastopniki za vino«.

Kanarčki

Harcerji - (Edelroller). - Ljubljani lepoga petja nudim večje število samcev kakor tudi plemenitih samice. So zelo prični pevci - ptiči so bili odklovanji na III. jug. razstavi z veliko častno diplomom in srebrno kolajno. Cena samcev 200 do 250 Din, samice po 40 Din. - Pošiljam tudi po pošti.

J. Fajan, gojitelj »Harških« kanarčkov, Hradeckega vas 74/I, Ljubljana.

Pozor, železniški uradniki!

Simon Klimanek
Ljubljana, Šelenburgova ulica št. 6
izdeluje **uniforme** tudi proti odlašavanju na obroke. - Ima v zal. gr. češko in angleško biago. - Zaprte cene!

Vljudno naznanjam slavnemu občinstvu, da sem poleg kavarne »Central« otvorila

vinotoč in gostilno

s posebnim vvhodom. Potrudila se bom, da cenjene goste postrežem z najboljšim pristnim domačim in štajerskim vinom ter z mrlimi in gorkimi jedili. - Za obilen obisk se priporoča.
Ana Miholič, lastnica.

Sir H. Rider Haggard: Kleopatra, egiptovska kraljica.

Drugo poglavje.

Prihod dvornice Čarmion. - Jeza strica Sepsa. Ko sva tisto noč sedela v hiši pri večerji, je nekdo potrkal na vrata. Odprl sem jih in v izbo je stopila ženska, zavita od nog do glave v velik teman plašč na tak način, da ji ni bilo mogoče dobro videti obraza.

Stric Sepsa je vstal od mize in v tistem hipu je ženska izrekla skrivno gesto.

»Prišla sem, oče,« je rekla s prijetnim zvonkim glasom, »dasi mi v resnici ni bilo lahko izmuzati se od gostije tam v palači. Rekla sem kraljici, da sta solnce in hrušč na ulici tako vplivala name, da sem bolna, in pustila me je, da sem odšla.«

»Dobro,« je odgovoril. »Odgri ni plašč; tukaj si na varnem.«

Vzdihnila je od utrujenosti, si odpela plašč in pustila, da ji je zdrknil z rame; in jaz sem pred seboj videl obraz in postavo onega krasnega dekleta, ki je bila pri kraljici na vozu in jo pahljala. Bila je v resnici jako lepa in krasne postave in grška oblačila so prijetno obdajala njene voljne ude in zvevetajočo postavo. Razmršeni lasje, ki so se valili v stotero kodrih, so bili zvezani z zlatim trakom in na nogah je nosila sandale, ki so bile pritrjene z zlatimi gumbi. Lica so ji bila povetoča kakor cvetlica in temne mehke oči so bile povošene kakor vsled skromnosti, vendar so ji okoli ustov drhteli smehljaji in jamice.

Stricu se je pomračilo čelo, ko je videl njeno oblačilo.

»Zakaj prihajaš v tej obleki, Karmion?« je vprašal resnobno. »Ali ni obleka, kakoršno so nosile tvoje matere, dovolj dobra za tebe? Tukaj ni ne čas ne kraj za ženske nečimurnosti. Saj nisi tukaj, da bi osvojevala moške, ampak da si poslušna.«

»Oj, ne bodi nejevoljen, oče,« je odgovorila mehko. »Nemara niti ne veš, da ona, kateri služim, niti videti noče naše egiptovske noše; iz mode je. Ako bi jo nosila, bi vzbudila sum - povrh tega sem prišla v naglici.« Ko je govorila, sem opazil, da me je ves čas skrivši gledala skozi dolge trepalnice, ki so ji obrobile ponižne oči.

»No, no,« je rekel stric osorno in upiral svoj ostril pogled na njen obraz, »ni dvoma, da govoriš resnico, Karmion. Vedno imej pred očmi svojo prisego, dekle, in stvar, za katero si prisegla. Ne bodi lahkomišeln, in prosim te, pozabi na lepoto, ki ti je bila dana v tvoje prokletstvo. Zakaj dobro pomni, Karmion: ako se nam izneveriš v najmanjši stvari, te bo zadelo maščevanje - maščevanje ljudi in maščevanje bogov! V ta namen,« je nadaljeval in polagoma močno vzrojil, da se je njegov močni glas razlegal po ozki sobi, »si bila vzgojena. V ta namen si bila podučena in postavljena na mesto, na katerem si, da bi pridobila zaupanje one zlobeste lahkoživke, kateri navidezno služiš. Glej, da tega ne pozabiš, glej, da razkošje tistega dvora ne pokvari tvoje čistosti in te ne odvrne od tvojega cilja, Karmion.« Oči so se mu bliskale in njegova majhna postava je bila videti, kakor da je postala dostojanstvena, da, veličastna.

»Karmion,« je nadaljeval in se ji približal z iztegnjenim prstom, »povem ti, da ti včasih ne zaupam. Ni še dve noči tega, kar se mi je sanjalo, da sem te videl stati v puščavi. Videl sem te, kako si se smejala in vzdignila roko proti nebu in iz neba je padel krvav dež. Nato se je nebo zgrnilo preko khemske dežele in jo pokrilo. Odkod so prišle te sanje, dekle, in kaj pomenijo? Doslej nimam še ničesar zoper tebe, vendar poslušaj! V tistem trenutku, ko bom kaj imel zoper tebe, dasi si iz mojega sorodstva in, te imam rad - v tistem trenutku, pravim, te bom obsodil in vrgel tvoje nežne ude, ki jih tako rada kažeš, jastrebom in šakalom, dušo pa, ki je v tebi, izro-

čim vsemu mučenju bogov! Nepokopana boš ležala in brez telesa in prokleta boš tavalala po Amentiju - na vekov veke!»

Umolknil je; nenadni izbruh strasti se je bil izčrpal. Ampak iz tega sem jasnejše kot kdaj poprej spoznal, kako globoko sree je ta mož imel pod navidezno veselostjo in preprostim obrazom in s kako silnostjo je bil njegov duh zasledoval svoj cilj. Karmion se je prestrašeno umaknila od njega, si zakrila obraz z rokami in se zjokala.

»Nikar ne govori tako, oče,« je rekla ihteti! »kaj sem vendar naredila. Ničesar ne vem o zlem pomenu tvojih sanj. Nisem vedeževalka, da bi tolmačila sanje. Mar nisem izvršila vsega, kakor si želel? Mar nisem vedno imela pred očmi tiste strašne prisrge? In pri teh besedah je vztrepetala. »Mar nisem zvesto igrala vlogo vohunke in ti vsega povedala? Mar si nisem pridobila srce kraljice, tako da me ljubi kot sestro, da mi ničesar ne odreče - in srca vseh, ki so okoli nje? Zakaj me tako strašiš s svojimi besedami in grožnjami?« Iznova se je spustila v jok in je bila v svoji tugi še lepša videti kakor prej.

»Dovolj, dovolj,« je odgovoril, »kar sem rekel, sem rekel. To ti bodi v svarilo in ne žali več naših oči s to nečimurno obleko. Mar misliš, da bomo pasli svoje oči na tistih tvojih okroglih rokah - mi, ki smo posvečeni bogovom Egipta in tvegamo vse za Egipt? Dekle, poglej svojega bratrance in kralja!«

Nehala je jokati in si brisala oči s predpasnikom, in pri tem sem videl, da so bile vsled solz še mehkejšje.

»Zdi se mi, kraljevski Harmakis, predragi bratrance,« je rekla in se priklonila pred menoj, »da se že poznavam.«

»Resnica, sestrična,« sem odgovoril, a ne brez sramežljivosti, saj še nikdar nisem bil govoril s tako zalim dekletom, »bila si danes na vozu pri kraljici, ko sem se boril z Nubijcem, kaineda?«

LITVSKA KNJIZNICA iz založništva Jugoslovanske knjigarne v Ljubljani. 23. zvezek. A. Štehrn, Nodlag. Povest trškega jeklena. 24 Din. vez 32 Din - 24 zvezek. A. Marby, Hanka. Ljubsko-srbska povest. 22 Din. vez 30 Din - 25. zvezek. Haggard, Hercevarja. Roterume. Din 30. vez Din 22. - Sierrek in njegovo burlesko življenje. 14 Din. 14 Din. vez 22 Din - 27. zvezek. Proglj, Otrci solnce. Din 24. vez Din 82.

Smeš in jok

Cudni dogodki pri Ribničanovih.

(Dalje.)

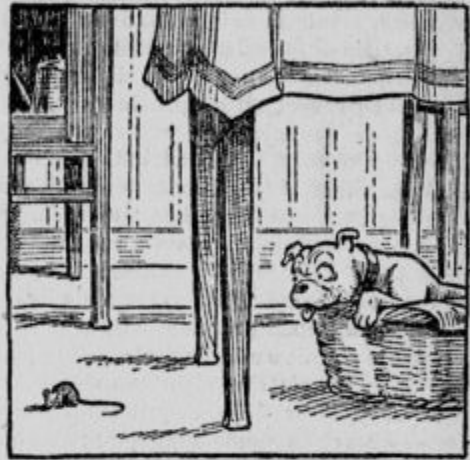
Gospod Ribničan je obhajal svoj god in zvečer je imela biti pri Ribničanovih velika gostija. Ravno tisti dan se je pa Janezek v šoli učil, da Francozi posebno radi jedo žabja bedra. »To mora enkrat skuhati tudi naša Urška,« si je dejal. Vzela sta z Jakcem iz kuhinje skledo za juho in šla na vrt lovit žabe.

Nato je hotel teči v kuhinjo, da bi stvar preiskal, pri tem je pa potegnil za seboj namizni prt in vse, kar je bilo na mizi, je treščilo na tla in se razbilo. Tak god!

Kmalu sta se vrnila s polno skledo žab, ki sta jo, pokrito, postavila na mizo, nato se šli pa zopet na vrt igrat.

Pri Ribničanovih so imeli tudi psa, ki mu je bilo ime Pazi. Svojo posteljo je imel v košarici pod mizo v predstobi. Od tu je nekega dne opazil miško, ki se je radovedno sprehajala po predstobi. »Taka nesramnost!« — si je dejal Pazi in planil za miško.

Zvečer, ko so bili otroci že v postelji, se je začela godovna pojedina in gospa Ribničanova je velela Urški, naj prinese juho. Urška je postavila na mizo veliko skledo. Gospod Ribničan je slavnostno pozdravil goste, rekoč: »Zajemimo...«

Začela se je divja gonja po celem stanovanju. Najprej je zletel na tla kip iz mavca, in se razbil.

Pri tem je odkril skledo — da bi je ne bil! Iz nje so planile žive žabe. Urška, ki o žabah ni nič vedela, je bila pomotoma vzela napačno skledo.

Nato je Pazi pri svojem divjem lovu priletel pod noge gospej Ribničanovi, ki je ravno nesla celo grmado razne posode v rokah. Vse je šlo na tisoč koscev!

V tem, ko se je vsa družba trudila, da bi žabe zopet polovila, je gospod Ribničan ves obupan tekal po sobi in si brisal pot s čela: »Taka blamaža, taka blamaža!« Ko je robec spravil, je v razburjenju potlačil v žep tudi konec namiznega prta.

V zadnji sobi je gospod Ribničan ravno obehal na zid neko sliko ter stal na lestnici. Pazi je pridrvel za miško tudi semkaj, podrli lestvico in gospod Ribničan in slika sta zletela na tla.

Gospodarstvo

Jure Koce:

Zavednost na gospodarskem polju

Članek smo prejeli že za novoletno številko, pa ga zaradi pomanjkanja prostora moramo približati šele danes.

V Angliji imajo tako zvane angleške tedne, ko Angleži kupujejo predvsem blago iz Anglije, angleških dominijonov in kolonij — buy british (kupuj angleško blago), jim je geslo. Ko sem bil pred kratkim v Avstriji, sem videl na Dunaju napise: Kaufet österreichische Waren!

Kaj naj pomeni to za nas Slovence? Nič drugega, kakor da moramo tudi mi tako delati in kupovati predvsem blago našega domačega izvora. Ne gre tu za kak šovinizem, niti za kako propagando proti drugemu blagu ali tujim industrijam, ampak to je vprašanje zavednosti, če damo prednost našemu blagu in našim industrijem. Saj imamo slovenskih industrijcev tako malo, da jih lahko na prstih preštejemo, in ravno to naj bi nam bilo samo v vzpodbudo, da jih še bolj podpiramo.

Toda pri nas je ravno nasprotno. Lahko rečemo, da je predvsem pri nas Slovenceh javno mnenje skoro sovražno industrijam; mi vidimo v industrijcu samo bogataša in izžemalca drugih. Ne vem, odkod se nam je vrnila ta mentaliteta, mogoče, da je tudi ta zrastle iz naših malih razmer, ki imajo za neizogibne posledice take stvari. Posledice take mentalitete in majhnih razmer so te, da Slovenci direktno omalovažujemo svoje industrijce in njih produkto ter kupujemo tuje blago, ki je lahko po kvaliteti veliko slabše, ampak kriterij: tuje je, nam zadostuje. In vendar to ni pravilno. Sovražno mnenje proti našim industrijam mora izginiti, v industrijcu ne smemo videti kakega tirana, zakaj on tudi dela in ima pogostokrat več skrbi kot vsak njegov nastavljenec, mi moramo videti v industrijcu človeka, ki daje močnost zaslužka in s tem življenja toliko in toliko našim ljudem. — Anglež smatra tudi industrijca za delavca in to je čisto pravilno, kajti on res dela z glavo, da organizira in čimbolj izpopolni svoje podjetje, večinoma ne zato, da bo postal bogat, ampak predvsem zato, da bo pri tej težki konkurenci, ki jo povsod sreča, sploh mogel svoje blago prodati in tako omogočiti eksistenco sebi in mnogim drugim delavskim družinam, ki si pri njem služijo svoj vsakdanji kruh.

Sovražno mnenje proti našemu industrijcu je že zato čisto pogrešeno, ker redko dobimo pri kakem industrijskem podjetju samo enega lastnika, navadno jih je več, tako, da je podjetje preneseno na širšo plast in ta proces se še razširja. Ne škoduje se torej nemu industrijcu in nemu podjetju, ampak širši plasti — to je končno samemu sebi. Na drugi strani, kar je pa še bolj važno, smo pa dolžni, da podpiramo svojo industrijo in podjetja, ker je to merilo za našo narodno zavednost. Mi moramo eden drugega podpirati, na jasnem si moramo biti glede soodvisnosti socialnih stanov, ki so drug na drugega navezani in potrebni v gospodarskem organizmu. Tako mišljenje je predvsem nam Slovencev potrebno, kajti mi se moramo dobro zavedati, da posebne pomoči od Belgrada v doglednem času — ali pa nikoli ne bomo dobili. Mi smo agrarna država, to je res, ampak, da je Slovenija najmanj agrarna je tudi res in, da se bomo morali vedno bolj zateči k industrijam, zlasti k oni, ki je v zvezi s poljedelstvom, je jasna stvar. Edino logično in pravilno za nas Slovence torej je, da na našo industrijo, kolikor je sploh imamo, gledamo kot na zibelko, kot na početek onega, kar nam je življenjsko potrebno. Saj bomo pri tem le ostali agrarci, že zato ker smo rojeni v teh razmerah in se nahajamo v tem miljeju. — Le pogledjmo Čehe, ki so pri vsej svoji izredno visoko razviti industrijam, po svoji mentaliteti le agrarci. Torej imamo že tukaj dokaz.

Mi Slovenci moramo gledati, da kupujemo blago svojih domačih podjetij, dajemo sami pogum in vzpodbudo našim podjetnikom in na ta način tudi v sebi ustvarjamo podjetniški duh, tako, da bomo vzbudili k življenju še druga podjetja, ki bi pri nas lahko uspela. — Vse to zavisi v prvi vrsti od nas samih; zlasti važno za nas Slovence je pa to, ker ne bo tako kmalu v večji množini dovoljeno izseljevanje v Ameriko, zlasti v Združene države, ki so zaposlile prej naše najboljše moči. Ameriške Združene države imajo v svojih rokah skoro tri četrtine vsega zlata, kar ga je na svetu. Finančna odvisnost Evrope od Združenih držav se zreali najbolj v ogromni vsoti 12 milijard dolarjev, to je preko 50 milijard mark, ki jih dolguje Evropa Združenim državam. To je vsota, ki 3 in 1/2 krat presega zalogo zlata vseh evropskih bank. Amerika stoji res, kakor je rekel Coolidge, v zenitu svoje moči in ta Amerika ni v svoji vlogi prepotenta prav nič pripravljena, da sodeluje pri zboljšanju evropskih razmer, da, nasprotno je res. Posledica tega žalostnega položaja Evrope napram Ameriki je gorj omenjeni klic: kupujte domače blago!, klic, ki ga srečamo pri Angležih, Nemcih, Avstrijeih in Francozih, kjer celo ministri javno v časopisih s svojim imenom to propagirajo. Pomagajmo si sami, vsaj domači trg si zasigurajmo, in to bomo dosegli le, če smo zavedni, ker carinske meje nam ne morejo in nam ne bodo mogle pomagati. — To je klic, ki gre po Evropi!

Naj bo to, za nas Slovence, glasen in uspešen opomin, da moramo tudi mi spoštovati in kupovati predvsem delo naših slovenskih rok, veselimo se napredka svojih rojakov, saj na ta način koristimo svojemu narodu in končno samemu sebi!

Mlekarsko-sirarski tečaj na specialni poljedelski šoli za mlekarstvo v Škofji Loki. Uprava spec. kmet. šole za mlekarstvo v Škofji Loki jav-

lja, da se z dnem 1. februarja t. l. otvori na tej šoli drugi 5 in pol mesečni mlekarско-sirarski tečaj. Za obiskovanje tega tečaja je predvidenih 10 mest za prosilce iz Slovenije. Kurzisti se vzdržujejo brezplačno iz razpoložljivih kreditov do 1. aprila 1928. t. j. do prevzema specialne kmetijske šole za mlekarstvo v Škofji Loki v upravljanje ljublj. oblasnega odbora. O načinu vzdrževanja oz. event. plačevanja vzdrževalnine po 1. aprilu 1928 pa bo kot kompetentna oblast še odločil ljubljanski oblasni odbor. Reflektanti naj naslove svoje lastnoročno napisane prošnje najkasneje do 20. januarja na upravo specialne kmetijske šole za mlekarstvo v Škofji Loki. Prošnjam za vsprejem naj prilože: Šolsko spričevalo, da so dovršili vsaj 5 razredov osnovne šole; dovoljenje očetovo odnosno varuha za obiskovanje tečaja; npravnstveno spričevalo; zdravniško spričevalo; dokaz o državljanstvu SHS domovnjaca; izkaz o premoženjskem stanju, potrjen od pristojne davčne oblasti. Reflektanti z dobrim šolskim uspehom odnosno dokazano prakso v mlekarско-sirarski stroki uživajo pri odbiranju prednost. — Uprava specialne kmetijske šole za mlekarstvo v Škofji Loki.

Prodaja tvornice Jub. Jugoslovanska industrija olja in barv prodaja po sklepu občnega zbora iz proste roke vse nepremičnine, tvornične naprave in vse premičnine kot celoto. Ogleda se lahko na licu mesta 14. jan., pisemne ponudbe upravi do 20. t. m. ter je položiti kavejico v znesku 10% ponujene kupne vsote. O ponudbah sklepa občni zbor. Kupnina se mora takoj plačati v gotovini.

Prisilna dražba tovarov. Dne 21. t. m. ob 9 se vrši pri okrajnem sodišču v Celju v izvršilni zadevi Mestne branilnice Celjske proti Ivanu in Josipini Rebek prisilna dražba enonadstropne stanovanjske hiše, tovarne za ključavničarska dela in tehnične. Cenilna vrednost ca. 860.000 Din, najmanjša ponudba 615.000 Din; tovarna leži tik ob železnici.

Odprava konkurza. Ker je vsa masa razdeljena, sta odpravljena konkurza: Ludovik in Katarina Junger, prekaževalca v Celju ter Ivana Brinovec v Višnji gori.

Borza

Dne 5. januarja 1928.

Vse naše borze ostanejo do torka zaprte; jutri banke ne poslujejo, v ponedeljek pa je državni praznik: rojstni dan kraljice Marije. Prihodnji borzni sestanek se vrši v torek.

DENAR.

Današnji devizni promet je bil večji kakor včerajšnji. Kurzi so ostali večinoma neizpremenjeni. Le London je padel od 276.80 na 276.65, Praga pa se je uvrstila zopet od 168.05 na 168.10. Narodna banka je intervenirala v devizah Curih, Praga, Berlin ter deloma v devizi London. Za Dunaj ni bilo nobenega povpraševanja Newyork, Trst in deloma London je dala privatna ponudba. Na mednarodnem deviznem tržišču se je zopet okrepila deviza Madrid zaradi vesti o nameravani stabilizaciji pesete. Kakor poročajo, je proračun za 1928 za 1 milijon peset suficiten. Vlada je sklenila peseto dvigniti do zlate paritete in sicer postopoma. Poleg tega namerava vlada zvišati suficit v proračunu ter dati večje vsote za amortizacijo državnih dolgov.

Devizni tečaji na ljubljanski borzi 5. jan. 1928.

	povpraš.	pon.	srednji	sr. 2 t.
Berlin	13.525—13.555		13.54	13.54
Curih	10.929—10.959		10.944	10.944
Dunaj	—	—	—	8.011
London	276.5—277.5		276.65	276.80
Newyork	66.53—66.73		66.63	—
Pariz	—	—	—	—
Praga	167.70—168.50		167.10	168.05
Trst	295.75—300.75		299.75	299.76

Zagreb. Amsterdam 22.88—22.94, Berlin 13.525—13.555, Curih 10.929—10.959, Dunaj 7.996—8.026, London 276.45—277.25, Newyork 56.54—56.74, Pariz 222.75—224.75, Praga 167.70—168.50, Trst 299—301.

Belgrad. Berlin 13.525—13.555, Curih 10.929—10.959, Dunaj 7.996—8.026, London 276.25—277.05, Newyork 55.75—56.55, Pariz 222.84—224.84, Praga 167.70—168.50, Trst 298.50—300.50.

Curih. Belgrad 9.13, Berlin 123.56, Budimpešta 90.00, Bukarešt 3.20, Dunaj 73.16, London 25.2875, Newyork 518, Pariz 20.36, Praga 15.35, Trst 27.36, Sofija 3.73, Varšava 58.10, Madrid 89.80.

Trst. Belgrad 33.38—33.40, Curih 354.50—356.50, Dunaj 264.50—270.50, London 92.35—92.40, Newyork 18.90—18.91, Pariz 74.60—74.70.

Dunaj. Devize: Belgrad 12.405, Kodanj 189.90, London 34.55125, Milan 37.425, Newyork 708.20, Pariz 27.855, Varšava 79.42. Valute: dolarji 708.90, češkoslovaška krona 20.975.

Praga. Devize: Lira 164.15, Belgrad 59.40, Pariz 133.50, London 164.15, Newyork 33.75. Dinar: Newyork 176.25, London 277.50.

VREDNOSTNI PAPIRI.

V Ljubljani zaključena Trboveljska po 462. Vojna odškodnina je danes popustila in prišla na višino od torka. Med bančnimi papirji notira Hr. vatska eskomptna 81—86 napram 82—83; v ostalih papirjih ni izprememb. — Efektni promet na zagrebški borzi cenijo na 365 milijonov Din napram 254 milijonom v letu 1926.

Ljubljana. Celjska 164 den., Ljublj. kreditna 135 den., Kred. zavod 160 den., Trbovlje z klj 462, Vevče 135 den., Ruše 265—280, Stavbna 56 den., Šešir 125 den.

Zagreb. 7% invest. posoj. 86.25—86.50, agrari 52.50—53.50, vojna odškodnina 417—418, febr. 899—391, Hrv. esk. 82—83, Hipo 57.5—58.5, Jugo 96—96.50, Praštediona 875, Ljublj. kreditna 135, Sečerana 565—568, Slavonija 13, Trbovlje 465—475, Vevče 135.

Belgrad. Narodna banka 5475—5500 (40), vojna odškodnina 418, ult. jan. 415, ult. marec 391, 7% invest. posoj. 53. Trst. Adria 190, Assicurazioni Generali 5025, Cosulich 185, Riunione adriatica 2455, Triplicovich 263, Split cement 252, Trž. Lloyd 685.

Dunaj. Živno 114.50, Alpine 44.60, Leykam 12.40, Trbovlje 60.20, Kranjska industr. 44.90, Ruše 36.75, Mundus 171.

BLAGO.

Ljubljana. Les: Buk. plohi paral. I, II. fko vag. nakl. post. 2 vag. po 6/0; zaklj. 2 vag. Tendenc. mirna.

Deželni pridelki (vse samo ponudbe, slov. post., plač. 30 dni, ml. tar.): Pšenica 78—79 kg 2% baška 345.50—347.5, jan. 347.5—352.50, sr. 345—347.5, slav. 342.5—345, koruza baška st. 270, nav. vozn. 275, nova času prim. suha kval. gar. 270.